Rok 5. Warszawa, dnia 31 sierpnia 1929 r. № 15—16.

OSZCZĘDNOŚĆ

Dwutygodnik poświęcony sprawie organizacji oszczędności w Polsce.

ORGAN ZWIĄZKU MIEJSKICH i POWIATOWYCH KAS OSZCZĘDNOSCI W WARSZAWIE.

TREŚĆ:

NAKŁAD I WYDAWNICTWO
Spółki Wydawniczej „OSZCZĘDNOŚĆ", Sp. zogr. odp.
WARSZAWA, PL. NAPOLEONA Nr. 7.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
WARSZAWA, PL. NAPOLEONA Nr. 7, tel. 88-90.
(GMACH POLSKIEGO BANKU KOMUNALNEGO).

Składnica materjałów, należąca do Spółki Wydawniczej

„OSZCZĘDNOŚĆ"

Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

posiada na składzie i dostarcza na każde żądanie natychmiast i w nieograniczonych ilościach następujące materjały i wydawnictwa:

Plakaty barwne dla szkół za 100 egzemplarzy . . . . . zł. 50.00

Broszurki-ulotki „Czy robotnik może oszczędzać" za 1000 szt. . . zł. 30.—

Oszczędnością i pracą ludzie się bogacą — ilustrowane broszurki propagandowe za 100 egzemplarzy , ... zł. 12.50

„Oszczędnością a pracą" — broszura propagandowa dla ludności wiejskiej za 100 egz. . . . . zł. 12.—

Ucieka nędza przed tym co oszczędza — ilustrowane broszurki propagandowe dla młodzieży — za 100 egz. . . . . zł. 6.00

Karneciki do nalepiania mareczek oszczędnościowych za 1000 egzemplarzy zł. 50.—

Mareczki oszczędnościowe, wartości nominalnej 5, 10, 20 i 50 gr.—za 1000 szt. zł. 1.30

Książeczki wkładowe za 1000 szt. . . . . zł. 250.—

„ „ dla komunalnych kas oszczędności z wyciągiem ze statutu i dodrukowaniem firmy za 1000 sztuk . . . . . . zł. 335.—

Sprawozdania roczne wzór 1, 2, 3 i 4 — za 100 egzemplarzy . . zł. 25.—

Pozatem książkę:

„Komunalne Kasy Oszczędności w Rzeczypospolitej Polskiej" — D-ra K. Windakiewicza za 1 egz. . . . . zł. 5.—

Do cen powyższych doliczamy koszty opakowania i przesyłki.

Zamówienia prosimy kierować do Spółki Wydawniczej „Oszczędność", Warszawa, pl. Napoleona 7, zaś należność wpłacać do P. K. O. na kotno czekowe № 92 (Czasopisma „Oszczędność").

Rok 5. Warszawa, dnia 31 sierpnia 1929 r. № 15—16.

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE.

ORGAN ZWIĄZKU MIEJSKICH I POWIATOWYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:

Rocznie	zł. 32.—
Półrocznie	„ 16.—
Kwartalnie	„ 8.—
Miesięcznie	„ 3,—
Cena Nr. pojedyńczego	„ 1.40

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Warszawa, pl. Napoleona Nr. 7, tel. 88-90
(GMACH POLSKIEGO BANKU KOMUNALNEGO)
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 92
Redaktor odpowiedzialny: JÓZEF ROŻKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ:

Cała strona	zł. 300.—
Pół strony	„ 150.—
Ćwierć strony	„ 90.—

Drobne: 30 groszy za wiersz jednołamowy- Kolumna ogłoszeń liczy cztery łamy.
Ogłoszenia urzędowe komunalnych kas oszczędności korzystają z 25% rabatu.

I Ogólno Polski Zjazd Komunalnych Kas Oszczędności w Poznaniu.

W dniach 22 i 23 września r. b. odbędzie się I Ogólno Polski Zjazd Komunalnych Kas Oszczędności w Poznaniu, na który będą zaproszone instytucje oszczędnościowe państw słowiańskich oraz Międzynarodowy Instytut Oszczędnościowy w Medjolanie. O objęcie protektoratu nad Zjazdem zwrócono się do Panów Ministrów Spraw Wewnętrznych oraz Skarbu. Do Komitetu Zjazdu należą: p. Dr. Henryk Gruber, Prezes Pocztowej Kasy Oszczędności i Rady Zjazdów Instytucyj Oszczędnościowych w Polsce, p. Mieczysław Szczepkowski, Dyrektor Miejskiej Kasy Oszczędności w Warszawie oraz Prezes Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie, p. Cyryl Ratajski, Prezydent miasta Poznania i Prezes Komunalnego Związku Kredytowego w Poznaniu oraz p. Dr. Stefan Uhma, Dyrektor Miejskiej Kasy Oszczędności oraz Prezes Związku Polskich Kas Oszczędności we Lwowie.

Porządek dzienny Zjazdu jest następujący:

Dnia 22 września 1929 r. o godz. 10-ej

1) Zagajenie Zjazdu,
2) Wybór Prezydjum Zjazdu,
3) Przemówienia powitalne,
3) Referaty:
   a) nowelizacja ustawodawstwa, dotyczącego Komunalnych Kas Oszczędności — p. Dr. Stefan Uhma, Prezes Związku Polskich Kas Oszczędności we Lwowie,
   b) wytyczne organizacji żyrowej Komunalnych Kas Oszczędności — p. Dr. Kazimierz Windakiewicz, Naczelnik Wydziału Ministerstwa Spraw Wewn.
5) Zamknięcie Zjazdu.

Dnia 23 września 1929 r.

6) O godz. 10-ej wspólne zwiedzenie Pawilonu Samorządowego na Powszechnej Wystawie Krajowej.

Zaproszenia na Zjazd zostały już przesłane Komunalnym Kasom Oszczędności. W razie nieotrzymania zaproszenia, należy się zwrócić o nie do Biura Zjazdów Instytucyj Oszczędnościowych w Polsce — Warszawa, ul. Jasna 9 gmach P.K.O.

Prawo głosu stanowczego na Zjeździe służy tylko Komunalnym Kasom Oszczędności. Każda Kasa ma tylko jeden głos bez względu na ilość pełnomocników danej Kasy, biorących udział w Zjeździe.

Biuro Informacyjne Zjazdu mieści się w Komunalnym Banku Kredytowym w Poznaniu, ul. 27 Grudnia 8, III piętro. Biuro to jest czynne codziennie od godz. 9 do 3 popołudniu, w dniach zaś 21 i 22 września r. b. przez całą dobę bez przerwy.

Kilka uwag na temat organizacji drobnych kapitałów*).

Kasy Oszczędności w Polsce zwolna gromadzą oszczędności, lecz ich nie wytwarzają. Potrzebne nam jest natomiast tworzenie oszczędności. Bierna rola jaką nasze instytucje oszczędnościowe dla siebie zachowały, nie współdziałała w należytym przyspieszeniu wzrostu rezerw kapitału społecznego. Długoterminowe umowy oszczędnościowe, rozpowszechnione w szeregu państw zachodnich, nie mają u nas zastosowania. Jedynie widzimy usiłowania wprowadzenia umów oszczędnościowych w dziedzinie ubezpieczeń ludowych. Rozwój jednak tej formy tworzenia oszczęd-

*) Patrz „Oszczędność" Nr. 4 i 5 „Organizacji drobnych kapitałów na cele długoterminowych kredytów".

ności wymaga uprzedniej długiej pracy wychowawczej społeczeństwa.

Zagadnienia budowlane, inwestycji rolnych i przemysłowych, domagają się rychłego a przedewszystkiem stałego dopływu kapitałów rodzimych. Dotychczasowy stan organizacji drobnych kapitałów w Polsce wskazuje że jedynie w nieznacznej mierze zostały wykorzystane nasze własne możliwości w tym zakresie. Odwołanie się bowiem do drobnych kapitałów przez wprowadzenie takiej formy ich organizacji, któraby odpowiadała charakterowi narodowemu, co jak świadczą przykłady obce (Francja, Anglja) zawsze jest skuteczne, w Polsce nie nastąpiło. Brak zdefinjowanego programu w dziedzinie organizacji drobnych kapitałów nie pozwala na ich racjonalną i całkowicie możliwą w naszych nawet warunkach rozbudowę, oraz na wykorzystanie tego, co już w zakresie organizacyjnym zostało przeprowadzone i co ułatwiłoby celową pracę w dziedzinie akumulacji drobnych kapitałów na cele długoterminowego kredytu.

W ten sposób pewna doza energji społecznej znajduje się, odnośnie organizacji drobnych kapitałów, w stanie potencjalnym i domaga się, przekucia jej na energję czynną. Stwierdza to, że teren do szeroko ujętej akcji akumulacji drobnych kapitałów mamy do pewnego stopnia przygotowany.

Całokształt tej akcji obejmować winien:

1. Konkretną i rzeczową formę akumulacji drobnych kapitałów, drogą długoterminowych umów oszczędnościowych, dających oszczędzającym realne korzyści, oraz dających możność zaspokojenia ich potrzeb w zakresie kredytów inwestycyjnych (budowa, meljoracje, nabywanie terenów i tp.).

2. Organizację tak ujętą, aby akcja gromadzenia drobnych kapitałów oprzeć się mogła na reprezentacji możliwie powszechnej mającej jednak zupełnie realne zadanie do wypełnienia.

Inaczej mówiąc należy rozważyć:

a) jaki system akumulacji drobnych kapitałów odpowie najbardziej polskim możliwościom oraz:

b) jaką formę współdziałania społecznego w rozpowszechnianiu tego systemu przyjąć należy.

Dotychczasowe doświadczenia stwierdzają, że akcja akumulacji drobnych kapitałów, aby była skuteczna w Polsce, oprzeć się musi na systemie dającym możność osiągnięcia przez wkładców natychmiastowych korzyści. System ten musi przeto odpowiadać następującym przesłankom:

1. winien być wysunięty pociągający cel oszczędzania wart w oczach oddzielnych warstw społecznych długotrwałych wysiłków; cel ten lub cele muszą odpowiadać żywotnym interesom tych warstw,

2. zachęta do oszczędzania musi być konkretna, dostatecznie frapująca i wyraźna, aby była zrozumiała dla każdego obywatela, co jedynie może stanowić dostatecznie silny czynnik atrakcyjny,

3. częściowo system winien dawać możność każdemu wkładcy nawet natychmiastowego zaspokojenia tych potrzeb, dla których wkładca zdecydował się oszczędzać,

4. winien on również odpowiadać możliwościom tych warstw, o które w każdym konkretnym wypadku chodzi, a więc winien być możliwie elastycznym.

Tym wszystkim warunkom najbardziej odpowiada system długoterminowych umów oszczędnościowych stosowanych przez francuskie towarzystwa kapitalizacji. Posiada on bowiem:

1) bardzo silną zachętę w postaci częściowej amortyzacji umów drogą losowania. Wylosowana umowa jest natychmiast płatna choćby wkładca wniósł tylko jedną wkładkę. Umowy niewylosowane są płatne w terminie. Dla naszych stosunków, uwzględniając psychikę szerokich warstw społeczeństwa polskiego, jest to jedyny obecny rodzaj zachęty zdolny wydać pożądane rezultaty. Stwierdza to znaczny popyt na papiery premjowe, rozpowszechniony sposób nabywania tych papierów na raty oraz ich kurs nieumotywowany ani rentownością, ani warunkami gospodarczemi.

2. Dostateczną elastyczność przez odpowiednie ustosunkowanie w każdym rodzaju umów: a) czasu trwania umowy; b) wysokości kapitału osiągalnego i c) proporcji losowania. Pozwala to na dostosowanie taryf do potrzeb i możliwości każdej warstwy społecznej.

3. Pozwala na wcześniejsze zaspokojenie potrzeb inwestycyjnych obywateli, poza wypłatą sumy kapitalizowanej przez losowanie amortyzacyjne, a to drogą przeznaczania części sum zgromadzonych na tanie kredyty długoterminowe, odpowiadające wysuniętym celom.

Rozwiązanie matematyczne długoterminowej umowy oszczędnościowej, któraby odpowiadała jaknajbardziej warunkom polskim i umożliwiała szeroko pojętą organizację drobnych kapitałów na cele długoterminowych kredytów, może być następujące:

1. Suma kapitalizowana — 10.000 zł. Jest to kwota zezwalająca w większości wypadku na zaspokojenie przeciętnych potrzeb inwestycyjnych, jednocześnie przedstawia kapitał zdolny przyciągnąć bardzo poważne koła drobnych wkładców.

2. Składka miesięczna — 20 zł. Suma 20 zł. dostępna dla osób zarabiających od 400 zł. miesięcznie. Takich osób w przybliżeniu jest w Polsce do 3.000.000, a więc jest dostateczny teren pracy organizacyjnej.

Dla obywateli, dla których systematyczne odkładanie 20 zł. miesięcznie stanowiłoby przeszkodę, można taryfę przepołowić, a więc kapitał 5000 zł. składka — 10 zł. miesięcznie.

3. Czas trwania umowy 26 lat. W ciągu tego czasu wkładca wnosi 6240 zł. otrzyma zaś 10.000 zł. jeśli sumy tej nie otrzyma wcześniej przez wylosowanie w którymkolwiek ciągnieniu amortyzacyjnym.

4. Losowanie amortyzacyjne raz na miesiąc w stosunku 1 do 3000, t. j. iż na każde 3000 wkładców miesięcznie 1 umowa byłaby amortyzowana. Przy innym ustosunkowaniu losowania amortyzacyjnego trzebaby albo podnieść wkładkę miesięczną,

co znacznie zwęziłoby pole pracy, albo przedłużyć termin umowy, co nie jest wskazane.

Umowa wylosowana w ciągnieniu amortyzacyjnem jest natychmiast płatna, bezwzględu na to ile wkładca składek opłacił.

5. Część sum zgromadzonych tą drogą, mniej więcej 50% mogłoby być przeznaczone na bezpośrednie kredyty dla wkładców drogą losowania.

Kredyt uprzywiljowany mógłby być udzielany wkładcom, po przedstawieniu dostatecznego zabezpieczenia. Naturalnie wymagałoby to odrębnego ujęcia technicznego w zależności od celu, dla którego wkładca zdecydował się systematycznie oszczędzać. Kredyt mógłby być oprocentowany na 5,5% do 6%, gdyż kalkulacja przewiduje oprocentowanie wkładów w wysokości 5%, uwzględniając już koszty amortyzacji umów.

Wysunięcie silnej zachęty dla wkładcy w postaci:

a) możności otrzymania zł. 10 000 w losowaniu amortyzacyjnem wzamian za stosunkowo nieznaczny wysiłek odkładania 20 zł. miesięcznie,

b) możności otrzymania kredytu w tejże wysokości na zaspokojenie indywidualnych lub zbiorowych potrzeb inwestycyjnych, oraz,

c) to, że wkładca zawsze otrzyma zł. 10.000 wzamian złożonych 6.400 zł. — stworzyłoby niewątpliwie liczne grono osób oszczędzających systematycznie i pozwoliłoby na lepsze niż dotychczas wykorzystanie naszych możliwości w zakresie organizacji drobnych kapitałów.

Korzyści społeczne:

a) możność zorganizowania znacznego kapitału na termin 26 letni. Kapitał ten bez wymienionych zachęt zaledwie w bardzo nieznacznej części może przejść do rezerw społecznego kapitału drogą złożenia go w instytucjach oszczędnościowych lub ubezpieczeń ludowych,

d) możność stworzenia jednego więcej źródła długoterminowego kredytu z rodzimych kapitałów,

c) pobudzenie ruchu oszczędnościowego w społeczenstwie i

d) uruchomienie warsztatu, dającego pracę licznym zastępom inteligencji pracującej.

Lucjusz Dura.

O zmianę nazwy firmowej komunalnych kas oszczędności.

Przed wejściem w życie rozp. Prez. Rz. z dn. 13.4 1927 r. (Dz. U. poz. 339) o komunalnych kasach oszczędności odróżniano jasno kasy gospodarki komunalnej i kasy oszczędności danej komuny przez nazwy wyraźne, a mianowicie była np. w Gnieźnie: „Komunalna Kasa Powiatowa" i „Powiatowa Kasa Oszczędności" oraz „Komunalna Kasa Miejska" i „Miejska Kasa Oszczędności". Nazwy te nie dawały powodu do nieporozumień. Rozp. Prez. słusznie mówi o „komunalnych kasach oszczędności", gdyż inaczej tego *rodzaju* kas nazwać nie można. Natomiast rozp. wykonawcze Min. Spraw Wewn. i Min. Skarbu (z dn. 26/3 1928 r. Dz. U. poz. 424) wprowadziło zamieszanie w utartych i jasnych nazwach przez postanowienie: „Firma każdej poszczególnej komunalnej Kasy Oszczędności" powinna zawierać nazwę „Komunalna Kasa Oszczędności" z oznaczeniem związku poręczającego kasę i siedzibę głównego jej zakładu"; stosownie też do tego statut wzorowy ustanawia nazwę firmową Kasy Oszczędności na „Komunalna Kasa Oszczędności miasta (powiatu) w X", co w praktyce okazuje się niestosownem.

Pierwszy zarzut co do tej nazwy, natury raczej formalnej, to niepotrzebna długość jej, wada wogóle nazw naszych urzędów, która sprawia trudność tak w spamiętaniu nazwy urzędu, jak w sporządzaniu pieczęci i godeł (np. Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego zamiast Miejski Urząd Policyjny, co bynajmniej nie koliduje z policją *państwową*, dalej na wzór rosyjski Kurator *Okręgu* Szkolnego zamiast Kurator Szkolny, Dowództwo *Okręgu* Korpusu zamiast Dowództwo (raczej Komenda) Korpusu i t. d.)

Przedewszystkiem jednak zachodzi tu błąd zasadniczy: niemożność należytego odróżnienia kasy miejskiej gospodarki samorządowej od kasy oszczędności. Jakie może być bowiem odróżnienie kasy samorządu miejskiego od kasy oszczędności, skoro obie w firmie mają wyrazy i „komunalny" i „miejski"?

Okólnik Min. Spraw Wewn. z 25/7 b.r. Nr. 155 (patrz „Samorząd" Nr. 33 str. 600) kwestji tej nie załatwia. Według niego bowiem *można* wprawdzie nazwać kasę oszczędności „Miejska Komunalna Kasa Oszczędności w Gnieźnie", ale czem odróżniać się będzie od niej kasa samorządu miejskiego? Czy nazwiemy ją „Kasa Miejska w Gnieźnie", czy „Miejska Kasa Komunalna w Gnieźnie" — to nieporozumienie gotowe. Trudno od każdego obywatela wymagać przytem, aby matematycznie porównywał każdy wyraz w obu tytułach, podobnych zupełnie do siebie z wyjątkiem wyrazu „oszczędności". Przeciętnemu obywatelowi, a nawet urzędom, nie mających bezpośrednich stosunków z temi instytucjami, będą się zawsze mieszać te podobne zupełnie nazwy.

Tytuł urzędu powinien być jasny, krótki i niedający powodu do nieporozumień. Wszystkiego w takim tytule wyrazić się nie da i nie jest to potrzebne; kompetencje urzędu i ustrój wyrażają ustawy i statuty. To też w tytule kas oszczędności jest zupełnie zbędna nazwa „komunalny". Trzeba zatem ten wyraz opuścić i sprawa będzie jasna; „*Miejska Kasa Oszczędności*" zupełnie dobrze wyraża, że jest to kasa komunalna. Od wydania ustawy o komunalnych kasach oszczędności niema przytem wogóle innych „*kas oszczędności*" oprócz

komunalnych (pozostały tylko wyjątki jak „Galicyjska Kasa Oszczędności“, która też będzie musiała zmienić firmę, choćby ze względu na nieaktualny już termin galicyjska).

Okólnik Min. Spraw Wewn. z dn. 27/7 r. b. jest niewystarczający także z tego powodu, że według niego tylko *niema przeszkody* ustanowić nieco odmiennie nazwę kasy oszczędności od nazwy umieszczonej we wzorowym statucie. Otóż należy się wypowiedzieć stanowczo przeciw dowolnościom w tym kierunku, a właśnie za ustaleniem obowiązującej wszystkie kasy nazwy, dosłownie tejsamej, a to właśnie dla zapobieżenia nieporozumieniom.

Do tego nie trzeba zmieniać ustawy (rozp. Prez. Rzeczp.), która mówi o komunalnych kasach oszczędności jako o rodzaju, nieustalając nazw poszczególnych kas, a w art. 2 stanowi tylko, że nazwy „komunalna kasa oszczędności“ mogą używać tylko kasy zorganizowane na zasadzie te ustawy.

Chodziłoby zatem tylko o zmianę § 3 rozp. wykon. w tym kierunku, żeby nazwa tych kas brzmiała:

„*Miejska (powiatowa) Kasa Oszczędności w X*“
(miejska na początku w odróżnieniu od powiatowej)

oraz aby Min. Spraw Wewn. równocześnie ustaliło nazwę kas gospodarki samorządowej, a mianowicie dla odróżnienia najlepiej w brzmieniu „Kasa miejska (powiatowa) w . . . . . .“. Dodatek „komunalny“ i tu można opuścić, nie może być bowiem nieporozumienia w stosunku do kas państwowych, które nazwaliśmy „skarbowemi“. W ten sposób nazwy obu rodzajów kas samorządowych nie budziłyby odtąd nieporozumień.

Dr. Wład. Dalbor.

Rozwój Komunalnych Kas Oszczędności w roku 1928.

W numerze 5-ym dwutygodnika „Oszczędność“ z dnia 15 marca 1929 r. w artykule „Działalność Komunalnych Kas Oszczędności w świetle cyfr za 1927 r.“ wyraziliśmy nadzieję, że nasz dorobek z lat organizacyjnych (częściowo reorganizacyjnych) komunalnych kas oszczędności nie wypadnie tak ubogo, jeśli się zważy krótki okres istnienia tych pożytecznych dla kraju placówek.

I rzeczywiście rok 1928 nie zawiódł nadziei, pokładanych w komunalnych kasach oszczędności (powiatowych i miejskich), gdyż był dla tych instytucyj okresem poważnego dojrzewania i konsolidowania się.

Sieć komunalnych kas oszczędności coraz bardziej się rozwinęła i instytucje te dotarły do coraz dalszych zakątków Rzeczypospolitej. Zestawienie ilustrujące działalność komunalnych kas oszczędności podane poniżej wykazuje, że ilość kas, która w roku 1926 wyniosła 212, a 1927—245 wzrosła w roku 1928 do 328 kas. Powstały więc 83 nowe komunalne kasy oszczędności, a mianowicie:

1)	w województwie	białostokiem	—	4 kasy
2)	„	kieleckiem	—	3 „
3)	„	krakowskiem	—	1 kasa
4)	„	lubelskiem	—	8 kas
5)	„	lwowskiem	—	9 kas
6)	„	łódzkiem	—	2 kasy
7)	„	nowogródzk.	—	1 kasa
8)	„	poleskiem	—	7 kas
9)	„	poznańskiem	—	1 kasa
10)	„	stanisławowskiem		9 kas
11)	„	śląskiem	—	2 kasy
12)	„	tarnopolskiem	—	11 kas
13)	„	warszawskiem	—	15 „
14)	„	wileńskiem	—	6 „ (w 1927 roku kas nie było)
15)	„	wołyńskiem	—	4 kasy
		Razem .	.	83 kasy

Najwięcej nowych komunalnych kas oszczędności powstaje w powiatach, które najbardziej konsolidacji i wzmocnienia gospodarczego potrzebują. Najbliższa przyszłość pokaże, jak dalece powołanie do życia tych instytucyj w powiatach, które dotychczas ich nie posiadały wpłynie dodatnio na tempo i intensywność rozwoju gospodarczego powiatów.

Jaką rolę odegrały w roku 1928 komunalne kasy oszczędności w procesie kapitalizacji wewnętrznej państwa, wykazuje liczba przyrostu ogólnego wkładów oszczędnościowych. Wkłady oszczędnościowe w komunalnych kasach oszczędności, które wyniosły w dniu 31 grudnia 1927 r. — 158.8 miljonów złotych, wzrosły do 245.3 miljonów złotych na dzień 31 grudnia 1928 roku, a więc o blisko 86.5 miljonów złotych.

Liczba ta pozostaje niewątpliwie w tyle za odpowiedniemi liczbami naszych sąsiadów (Niemcy, Czechosłowacja).

Tłumaczy się to większym wycieńczeniem gospodarczem ludności Rzeczypospolitej przez wojnę, większem zapotrzebowaniem kapitału na odbudowę i rozbudowę naszego życia gospodarczego, ale natomiast świadczy o stałym mimo, że dość powolnym, wzroście kapitałów wewnętrznych, co jest niewątpliwie dowodem krzepnięcia gospodarczego kraju.

Coraz bardziej zwiększa się liczba osób oszczędzających i gromadzących swe oszczędności w komunalnych kasach oszczędności. Rok 1928 wykazuje w tej dziedzinie przyrost 41.832 wkładców. Trzeba wierzyć, że intensywnie, celowo i systematycznie prowadzona akcja propagandy oszczędności, kierowana przez związki kas, pozwoli w latach najbliższych na osiągnięcie daleko wydatniejszych wyników w tej dziedzinie. Musimy jeszcze przy tej sposobności podkreślić, że najlepszą propagandą jest solidne, sprężyste prowadzenie kasy, punktual-

ne i dobre załatwianie tak wkładców, jak i pożyczkobiorców, dobre wyszkolenie fachowe personelu, świadomego swoich zadań, oszczędna administracja, która pozwoli na nieobciążanie nadmiernemi kosztami udzielanych przez kasę pożyczek, umiejętna i właściwa organizacja zbiornic i t. d.

Czyn w tym wypadku daleko więcej zrobić może, niż drukowane lub mówione słowa, a więc odczyt, czy ulotka. Nie możemy zamknąć oczu na to, że mamy w tym zakresie bardzo poważne zaległości, czego dowodem jest niewątpliwie ujemny objaw, że przyrost wkładców, który w roku 1927 wyniósł 80,000, w 1928 r. mimo bardzo poważnego powiększenia się ilości kas wynosił nie więcej, jak nieco ponad połowę podanej wyżej liczby.

Analiza zestawień działalności kas tak kwartalnych, jak i rocznych powinna wskazywać na te niedomagania, które się w rozwoju kas ujawniają i powinna być dla działaczów w tej dziedzinie punktem wyjścia dla planów i programów ich pracy.

Przeciętna suma wkładów na jedną książeczkę oszczędnościową według poniżej podanego ogólnego zestawienia na dzień 31 grudnia 1928 r. wynosi złotych 349,45 groszy, co w stosunku do przeciętnej z dnia 31 grudnia 1927 r. (241 zł.) wykazuje poważny wzrost, bo blisko 45%.

Przy ogólnym wzroście wysokości wkładów na jedną książeczkę kasa, która posiada największą przeciętną wysokość wkładów oszczędnościowych, mianowicie Komunalna Kasa Oszczędności m. st. Warszawy, wykazuje na dzień 31 grudnia 1928 r. zmniejszenie się przeciętnej wysokości w stosunku do roku 1927 (na dzień 31 grudnia 1927 r. zł. 774,62 grosze; na dzień 31 grudnia 1928 roku zł. 695,60 groszy).

Zmniejszenie to nastąpiło mimo, że suma wkładów tejże kasy znacznie w tym okresie wzrosła, mianowicie z 12,2 miljonów na dzień 31 grudnia 1927 r. do 19,5 miljonów na dzień 31 grudnia 1928 r. Z tego wynika, że musiała poważnie wzrosnąć ilość wkładców tej kasy i w istocie wzrosła ona z 15.844 na dzień 31 grudnia 1927 r. do 27.995 na dzień 31 grudnia 1928 r. *Tego rodzaju rozwój Komanalnej kasy oszczędności m. st. Warszawy należy uznać niewątpliwie za bardzo dodatni.*

Najniższą wysokość wkładów na jedną książeczkę oszczędnościową wykazują komunalne kasy oszczędności województwa wołyńskiego, mianowicie zł. 41,25 gr. Pocieszającem natomiast zjawiskiem w tem województwie jest poważny wzrost ogólnej ilości wkładców, mianowicie z 2,487 na dzień 31 grudnia 1927 r. wzrosła liczba książeczek oszczędnościowych w obiegu do 9,744.

Stan udzielonych w roku 1928 kredytów na dzień 31 grudnia 1929 r. wykazuje 369,5 miljonów złotych, co w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 1927 roku zł. 211,7 miljonów wykazuje przyrost o 156,8 miljonów złotych, a więc, o 75% przewyższając absolutnie wzrost roku 1927 (113 miljonów) i pozostając jednakże procentowo za nim w tyle (w 1927 r. wzrost o 115% w stosunku do 1926 roku).

Sprawa udzielania przez komunalne kasy oszczędności kredytów powinna być przedmiotem bardzo dokładnej analizy i obserwacji tak ze strony bezpośrednich organów nadzorczych kasy (związku poręczającego), jak i ze strony związków rewizyjnych kas. Charakter udzielonych kredytów, sposób zabezpieczenia tych kredytów, rodzaj pożyczkobiorców, przeciętna wysokość udzielonego kredytu i koszt tego kredytu — są to podstawowe zasady polityki gospodarczej kasy, decydujące o jej znaczeniu i wartości gospodarczej dla powiatu lub miasta, przesądzające widoki i możliwość jej rozwoju. Dlatego też powinny kasy mieć w stałej aktualności ewidencje udzielanych kredytów z uwzględnieniem wymienionych wyżej okoliczności. Ewidencja ta powinna być przedmiotem stałego badania i wszelkie zaobserwowane niewłaściwości w tym zakresie powinny być jaknajkategoryczniej usuwane.

Ponadto kasy przy udzielaniu kredytów powinny pamiętać o tem, że mają one za zadanie udzielanie pomocy kredytowej tej kategorji ludności, która nie może korzystać z kredytów w wielkich instytucjach kredytowych, a więc, że idzie o udzielanie kredytów drobnych dla stanu średniego, tak w rolnictwie, jak w rzemiośle, przemyśle i handlu. Następnie, że kredyt powinien iść na cele produkcyjne, udzielanie jego opierać się musi na dokładnej znajomości warunków gospodarczych pożyczkobiorcy, że wreszcie naczelną ideą przewodnią przy udzielaniu kredytów musi być troska o podniesienie gospodarcze terenu, na którym kasy operują przez intensyfikację jego produkcji tak rolnej jak i przemysłowej oraz obrotu towarowego.

Nakoniec w myśl przysłowia angielskiego: „last not least“ (ostatnie, ale nie najmniejsze) komunalne kasy nie powinny zapominać o tem, że kredyt udzielony przez nie powinien być kredytem tanim, że przy spłacaniu powinny się one liczyć z warunkami gospodarczemi pożyczkobiorcy i że nawet przy trosce o najlepsze tego kredytu zabezpieczenie nie powinien on być przeciążony zbytniemi trudnościami i formalnościami.

Stosunek udzielonych pożyczek do wkładów przedstawia się jak następuje:

W roku 1927 wynosił on 1,33 : 1. W roku 1928 stanowi 1,5 : 1. W ten sposób wysokość udzielonych pożyczek, która w roku 1927 była o 30% większa, niż wysokość posiadanych wkładów, w 1928 roku przewyższyła wysokość wkładów o 50%. Nie można uważać zjawiska tego za pocieszające. Tłomaczy się ono wielkiem zapotrzebowaniem kredytowem naszego życia gospodarczego i sądzić należy, że w miarę rozwoju kas i w miarę zwiększania się wkładów oszczędnościowych stosunek ten korzystnie się zmieni. Kasy staną się w większym stopniu zbiornicami oszczędności i w mniejszym stopniu będą rozprowadzały kredyty, pochodzące ze źródeł poza kasą stojących.

Wreszcie zwrócimy uwagę na to, że fundusz rezerwowy wzrósł w 1928 roku o 681.676.49 zł. Wzrost ten nie jest dostateczny. Troskę o zwiększenie się funduszu rezerwowego powinny mieć kasy stale na uwadze, zwłaszcza w okresie, w którym zaufanie do gromadzenia oszczędności w kasach muszą kasy dopiero sobie wywalczać.

R. L.

Województwa Centralne i Wschodnie.

Stan wkładów i pożyczek na dzień 31 grudnia 1928 roku.

Województwo	Liczba porz.	Komunalna Kasa Oszczędności: Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędności: Miejska	Ilość książeczek	Wkłady na książeczki oszczędnościowe zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasę zł.	gr.	Redyskonto weksli zł.	gr.	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Fundusz rezerwowy zł.	gr.
Białostockie	1	Augustów	—	320	107.630	48	247.861	32	78.481	84	12.500	—	472	76
	2	Białystok	—	6.704	300.219	24	659.880	42	276.553	10	100.000	—	8.719	89
	3	Bielsk Podl.	—	3.432	72.102	86	598.192	49	85.600	—	50.000	—	—	—
	4	Grodno	—	218	338.212	58	972.088	98	190.530	38	80.000	—	1.222	09
	5	Kolno	—	721	29.863	59	260.975	38	27.245	—	50.000	—	—	—
	6	Łomża	—	1.967	159.966	46	550.571	67	74.150	—	100.000	—	3.177	81
	7	Ostrołęka	—	1.647	104.850	81	623.115	06	70.300	—	50.000	—	1.319	69
	8	Ostrów Maz.	—	993	59.760	79	450.865	87	65.000	—	20.000	—	—	—
	9	Sokółka	—	130	35.967	23	203.559	20	9.390	—	50.000	—	—	—
	10	pow. szczuczyńskiego w Grajewie	—	756	17.113	34	250.247	01	—	—	25.000	—	—	—
	11	Wołkowysk	—	2.053	55.216	35	519.844	65	22.150	—	10.000	—	700	—
	12	—	Brok	87	478	50	11.759	—	—	—	10.000	—	—	—
	13	—	Druskieniki	103	17.958	92	41.380	—	—	—	5.000	—	—	—
		Razem		**19.131**	**1 299.341**	**15**	**5.590.341**	**05**	**899.400**	**32**	**562.500**	—	**15 612**	**24**
		Stan na dzień 31.XII.1927 r.		**9.631**	**447.174**	**43**	**1.921.870**	**19**	**287.828**	**55**	**230.000**	—	**84.289**	**74**
		Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek		**9.500**	**852.166**	**72**	**3.668.470**	**86**						
Kieleckie	1	Będzin	—	4.772	361.070	52	1.330.894	34	231.962	06	25.000	—	9.736	60
	2	Częstochowa	—	1.096	359.483	82	1.285.811	93	103.459	16	100.000	—	13.592	28
	3	Jędrzejów	—	111	15.217	66	168.874	74	—	—	22.000	—	1.375	99
	4	Kielce	—	572	368.210	27	624.819	20	44.500	—	50.000	—	—	—
	5	Końskie	—	244	72.449	38	565.811	80	205.052	—	35.000	—	2.940	61
	6	Miechów	—	1.690	77.494	51	851.321	43	148.405	—	118.000	—	20.364	52
	7	Opatów	—	478	29.931	46	323.547	50	37.850	—	50.000	—	—	—
	8	Opoczno	—	1.744	49.920	20	419.214	94	112.561	85	51.950	—	4.057	32
	9	Radom	—	4.988	1.364.507	16	1.538.197	—	145 200	—	75.000	—	58.033	38
	10	Sandomierz	—		21.192	96	64.350	—	—	—	10.000	—	—	—
	11	Wierzbnik (pow. Iłżecki)	—	550	36.016	60	117.153	32	25.000	—	10.000	—	1.343	50
	12	Zawiercie	—	819	76.528	50	466.809	80	84.456	24	15.000	—	—	—
	13	—	Busk	410	214.905	—	333.347	—	—	—	10.000	—	9.060	—
		Razem		**17.474**	**3.046.928**	**04**	**8.090.153**	—	**1.138.446**	**31**	**571.950**	—	**120.504**	**20**
		Stan na dzień 31.XII.1927 r.		**6.625**	**1.293.298**	**99**	**3.462.046**	**69**	**444.529**	**02**	**382.168**	—	**19.742**	**24**
		Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek		**10.849**	**1.753.629**	**05**	**4.628.106**	**31**						
Lubelskie	1	Biała Podlaska	—	1.134	84.494	25	486.971	99	143.036	44	25.000	—	—	—
	2	Biłgoraj	—	190	143.035	63	228.376	69	10.825	—	10 000	—	—	—
	3	Chełm Lub.	—	1.564	32.841	14	326.653	84	50.920	—	50.000	—	—	—
	4	Garwolin	—	110	47.453	10	193.878	74	—	—	27.564	16	780	13
	5	Hrubieszów	—	253	27.194	59	207.409	35	—	—	49.500	—	—	—
	6	Janów Lub.	—	128	11.921	89	68.727	—	—	—	10.000	—	—	—
	7	Janów Podl.	—	184	16.259	30	66.120	—	15.000	—	25.000	—	—	—
	8	Krasnystaw	—	1.871	37.138	25	379.037	40	94.092	—	50.000	—	1.181	67
	9	Lublin	—	9.590	470.741	14	1.516.271	49	227.920	75	100.000	—	2.608	39
	10	Lubartów	—	577	67.504	74	266.718	55	—	—	20.000	—	—	—
	11	Łuków	—	172	31.454	77	167.268	62	19.147	21	31.500	—	—	—
	12	Radzyń	—	333	13.167	92	108.631	28	—	—	31.686	20	—	—
	13	Siedlce	—	2.547	107.670	28	1.143.121	57	360.900	—	100.000	—	2.157	19
	14	Sokołów	—	263	5.572	56	202.646	—	36.200	—	10.000	—	—	—
	15	Tomaszów Lub.	—	885	97.905	26	372.179	64	64.246	—	50.000	—	580	65
	16	Węgrów	—	233	4.880	80	207.713	08	15.225	—	15.000	—	—	—
	17	Włodawa	—	845	40.251	67	230.280	76	28.145	—	50.000	—	1.601	51
	18	Zamość	—	2.482	210.107	76	918.101	96	202.920	—	100.000	—	—	—
		Razem		**23.361**	**1.449.595**	**05**	**7.090.107**	**96**	**1.268.577**	**40**	**755.250**	**36**	**8.909**	**54**
		Stan na dzień 31.XII.1927 r.		**10.501**	**636.443**	**84**	**2.002.142**	**45**			**300.564**	**16**	**3.443**	**29**
		Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek		**12.860**	**813.151**	**21**	**5.087.965**	**51**						

Województwo	Liczba porz.	Komunalna Kasa Oszczędności: Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędności: Miejska	Ilość książeczek	Wkłady na książeczki oszczędn. zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasy zł.	gr.	Redyskonto weksli zł.	gr.	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Fundusz rezerwowy zł.	gr.
Łódzkie	1	Brzeziny	—	558	34.187	71	444.918	68	170.498	—	37.818	75	1.631	58
	2	Łask	—	70	39.105	68	542.749	28	72.815	—	50.000	—	1.000	12
	3	Łódź	—	747	81.264	82	502.265	—	112.950	—	40.000	—	1.865	15
	4	Piotrków	—	492	265.092	04	732.169	—	176.750	—	100.000	—	7.456	67
	5	Radomsko	—	1282	56.835	—	332.318	90	47.935	—	25.000	—	—	—
	6	Turek	—	10	3.168	—	146.604	75	—	—	25.000	—	—	—
	7	—	Tomaszów Maz.	100	10.352	18	55.708	60	18.642	70	40.000	—	—	—
		Razem		**3259**	**490.005**	**43**	**2.756.734**	**21**	**599.590**	**70**	**317.818**	**75**	**11.953**	**52**
		Stan na 31.XII. 1927 r.		**2251**	**374.416**	**73**	**930.285**	**14**	**227.820**	—	**182.818**	**75**	**3.160**	**50**
		Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek		**1008**	**115.588**	**70**	**1.826.449**	**07**						
Warszawskie	1	Gostynin	—	647	38.079	27	514.547	46	144.589	87	20.000	—	4.843	81
	2	Grodzisk	—	95	9.151	25	52.242	—	—	—	12.000	—	—	—
	3	Grójec	—	39	55.654	30	117.614	77	—	—	35.000	—	15.000	—
	4	Kutno	—	167	6.150	19	67.221	58	—	—	50.000	—	—	—
	5	Łowicz	—	2051	185.529	21	712.794	23	161.775	—	60.000	—	16.381	49
	6	Maków Maz.	—	182	8.580	52	53.796	62	19.716	—	11.864	78	—	—
	7	Mława	—	6	1.039	55	77.317	27	18.400	—	10.000	—	—	—
	8	Nieszawa	—	591	77.952	93	535.014	67	39.500	—	20.000	—	—	—
	9	Płock	—	553	59.757	12	162.334	—	34.520	—	46.385	—	—	—
	10	Płońsk	—	86	4.949	50	200.561	67	—	—	4.500	—	—	—
	11	Pułtusk	—	2319	81.643	25	814.084	55	186.015	—	30.000	—	25.000	—
	12	Rawa Mazow.	—	93	53.725	68	400.830	24	143.971	50	71.605	30	1.860	30
	13	Sierpc	—	97	22.773	67	275.287	77	20.700	—	25.000	—	1.044	64
	14	Skierniewice	—	596	123.631	54	505.126	53	23.950	—	50.000	—	9.720	96
	15	Warszawa	—	128	134.965	54	288.110	—	—	—	50.000	—	—	—
	16	Włocławek	—	118	45.463	08	94.900	—	—	—	50.000	—	—	—
	17	—	Ciechocinek	647	42.810	85	49.805	—	—	—	9.000	—	—	—
	18	—	Grodzisk	384	19.310	73	63.168	55	—	—	7.000	—	255	61
	19	—	Łowicz	302	18.251	59	92.658	93	—	—	25.000	—	—	—
	20	—	Włocławek	1793	143.132	94	307.417	35	44.859	10	25.467	50	—	—
		Razem		**10894**	**1.132.552**	**71**	**5.384.833**	**19**	**837.996**	**47**	**612.822**	**58**	**74.107**	**81**
		m. Warszawa		**27995**	**19483.320**	**11**	**23511.735**	**34**	—	—	**51.946**	**67**	**103.893**	**34**
		Ogółem		**38889**	**20615.872**	**82**	**28896.568**	**53**	**837.996**	**47**	**664.769**	**25**	**178.001**	**15**
		Stan na dzień 31.XII. 1927 r.		**19261**	**12829.930**	**03**	**12623.789**	**21**	**222.635**	—	**331.793**	**42**	**77.579**	**63**
		Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek		**19628**	**7.785.942**	**79**	**16272.779**	**32**						
Nowogródzkie	1	Baranowicze	—	821	74.246	05	504.816	70	—	—	10.000	—	—	—
	2	Lida	—	547	28.925	85	584.552	30	54.700	—	10.000	—	—	—
	3	Nieśwież	—	830	58.321	78	247.251	74	—	—	25.000	—	—	—
	4	Nowogródek	—	806	7.840	68	610.700	13	—	—	50.000	—	1.122	34
	5	Słonim	—	126	19.869	93	240.327	—	—	—	12.500	—	587	08
	6	Stołpce	—	55	29.274	41	333.379	64	55.000	—	15.000	—	2.909	80
	7	Wołożyn	—	37	8.871	43	228.185	72	21.640	—	20.000	—	605	78
		Razem		**3222**	**227.350**	**13**	**2.749.213**	**23**	**131.340**	—	**142.500**	—	**5.225**	—
		Stan na dzień 31.XII. 1927 r.		**1169**	**147,442**	**61**	**927.859**	**25**	**13.000**	—	**102.500**	—	**136**	**69**
		Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek		**2053**	**79.907**	**52**	**1.821.353**	**98**						
Poleskie	1	Brześć n/B.	—	1470	210.018	49	754.665	29	195.239	40	50.000	—	3.017	09
	2	Drohiczyn Pol.	—	123	2.882	83	38.375	—	—	—	5.000	—	—	—
	3	Kamień Kosz.	—	7	92	26	91.480	—	—	—	5.000	—	—	—
	4	Kobryń	—	970	35.222	15	322.188	36	59.648	—	10.000	—	—	—
	5	Kosów Poleski	—	114	18.842	15	121.228	56	185	80	9.941	50	—	—
	6	Łuniniec	—	1019	60.692	68	358.807	11	—	—	10.000	—	457	27
	7	Pińsk	—	644	30.014	27	213.155	63	—	—	9.948	90	—	—
	8	Prużany	—	364	5.096	43	311.758	11	44.446	05	25.000	—	—	—
	9	Sarny	—	589	28.912	51	171.042	72	47.250	—	5.000	—	943	19
	10	Stolin	—	51	4.746	67	155.046	76	—	—	5.000	—	—	—
		Razem		**5351**	**396.520**	**44**	**2.537.747**	**54**	**346.769**	**25**	**134.890**	**40**	**4.417**	**55**
		Stan na dzień 31.XII 1927 r.		**967**	**188.451**	**98**	**614.287**	**15**	**161.340**	**88**	**23.000**	—	**1.129**	**04**
		Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek		**4384**	**208.068**	**46**	**1.923.460**	**39**						

Województwo	Liczba porz.	Komunalna Kasa Oszczędności — Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędności — Miejska	Ilość książeczek	Wkłady na książeczki oszczędnośc. zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez Kasę zł.	gr.	Redyskonto weksli zł.	gr.	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Fundusz rezerwowy zł.	gr.
Wileńskie	1	Brasław	—	94	21.366	41	841.789	08	123.290	—	50.000	—	—	—
	2	Głębokie	—	34	7.250	86	293.096	35	20.050	—	25.000	—	—	—
	3	Mołodeczno	—	4	15.183	—	177.559	—	24.600	—	10.000	—	5.200	—
	4	Oszmiana	—	69	29.149	40	156.719	55	21.650	—	20.000	—	—	—
	5	Postawy	—	26	3.194	22	246.831	15	3.500	—	10.000	—	—	—
	6	Święciany	—	89	7.394	18	319.074	25	—	—	25.000	—	—	—
		Razem		**316**	**83 538**	**07**	**2.035.069**	**38**	**193.090**	—	**140.000**	—	**5.200**	—
		Stan na dzień 31.XII.1927 r.		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek		**316**	**83.538**	**07**	**2 035 069**	**38**						
Wołyńskie	1	Dubno	—	647	58.494	18	279.710	07	—	—	48.000	—	6.842	25
	2	Horochów	—	39	1.596	71	22.745	—	—	—	23.000	—	—	—
	3	Kostopol	—	698	18.604	38	260.439	45	—	—	15.000	—	2.507	76
	4	Kowel	—	9	50	—	5.690	65	—	—	6.000	—	—	—
	5	Krzemieniec	—	279	26.041	12	198.656	76	—	—	17.000	—	—	—
	6	Luboml	—	1.139	16.436	65	179.196	34	—	—	5.000	—	—	—
	7	Równe	—	3.790	77.981	80	499.748	89	—	—	60.000	—	—	—
	8	Włodzimierz	—	297	7.410	39	95.865	—	—	—	15.000	—	—	—
	9	Zdołbunów	—	1.953	96.858	48	641.528	61	86.950	—	26.500	—	1.164	67
	10	—	Łuck	893	98.473	66	625.314	51	126.581	—	10.529	11	2.681	70
		Razem		**9.744**	**401.947**	**37**	**2.808.895**	**28**	**213.531**	—	**226.029**	**11**	**13.196**	**38**
		Stan na dzień 31.XII.1927 r.		**2.487**	**236.132**	**19**	**1.034.891**	**34**	**142.405**	**89**	**85.500**	—	—	—
		Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek		**7.257**	**165.815**	**18**	**1.774.003**	**94**						

ZESTAWIENIE

Województwa Centralne i Wschodnie.

Stan wkładów i pożyczek w komunalnych kasach oszczędności (powiatowych i miejskich) na dzień 31 grudnia 1928 roku.

Liczba porz.	WOJEWÓDZTWO	Ilość kas powiatow.	Ilość kas miejskich	Ilość książeczek oszczędn. będących w obiegu	Wkłady na książeczki oszczędnośc. zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez Kasy zł.	gr.	Redyskonto weksli zł.	gr.	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Fundusz rezerwowy zł.	gr.
	Województwa Centralne													
1	Białostockie	11	2	19.131	1.299.341	15	5.590.341	05	899.400	32	562.500	—	15.612	24
2	Kieleckie	12	1	17.474	3.046.928	04	8.090.153	—	1.138.446	31	571.950	—	120.504	20
3	Lubelskie	18	—	23.361	1.449.595	05	7.090.107	96	1.268.577	40	755.250	36	8.909	54
4	Łódzkie	6	1	3.259	490.005	43	2.756.734	21	599.590	70	317.818	75	11.953	52
5	Warszawskie	16	4	10.894	1.132.552	71	5.384.833	19	837.996	47	612.822	58	74.107	81
	St. m. Warszawa	—	1	27.995	19.483.320	11	23.511.735	34	—	—	51 946	67	103.893	34
	Razem	**63**	**9**	**102.114**	**26.901.742**	**49**	**52.423.904**	**75**	**4.744.011**	**20**	**2.872.288**	**36**	**334 980**	**65**
	Województwa Wschodnie													
6	Nowogródzkie	7	—	3.222	227.350	13	2.749.213	23	131.340	—	142.500	—	5.225	—
7	Poleskie	10	—	5.351	396.520	44	2.537.747	54	346.769	25	134.890	40	4.417	55
8	Wileńskie	6	—	316	83.538	07	2.035.069	38	193.090	—	140.000	—	5.200	—
9	Wołyńskie	9	1	9.744	401.947	37	2.808.895	28	213.531	—	226.029	11	13.196	38
	Razem	**32**	**1**	**18.633**	**1.109.356**	**01**	**10.130.925**	**43**	**884.730**	**25**	**643.419**	**51**	**28.038**	**93**
	Ogółem	**95**	**10**	**120.747**	**28.011.098**	**50**	**62.554.830**	**18**	**5.628.741**	**45**	**3.515.707**	**87**	**363.019**	**58**
	Stan na dzień 31.XII.1927 r.	**52**	**3**	**52.892**	**16.153.320**	**80**	**23.567.171**	**42**	**1.746.326**	**29**	**1.638.344**	**33**	**189.481**	**13**
	Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek	**43**	**7**	**67.855**	**11.857.777**	**70**	**38.987.658**	**76**						

Województwa południowe.

Stan wkładów i pożyczek na dzień 31 grudnia 1928 r.

Województwo	Liczba porz.	Komunalna Kasa Oszczędności — Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędności — Miejska	Ilość książeczek	Wkłady na książeczki oszczędn. zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasy zł.	gr.	Redyskonto weksli zł.	gr.	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Fundusz rezerwowy zł.	gr.
Krakowskie	1	—	Biała	13.732	3.606.991	01	3.548.703	64	201.555	93	—	—	176.157	64
	2	—	Bochnia	3.633	880.956	54	1.154.962	59	206.970	—	—	—	193.683	81
	3	Bochnia	—	3.261	412.022	37	590.045	40	54.483	—	—	—	4.425	—
	4	Brzesko	—	1.641	1.021.678	60	1.887.670	98	—	—	5.000	—	—	—
	5	Chrzanów	—	1.763	807.781	07	1.617.262	87	11.145	—	15.000	—	27.731	85
	6	—	Dąbrowa	2.793	510.209	18	626.843	01	19.940	—	—	—	20.229	57
	7	Gorlice	—	952	2.170.224	63	3.481.012	74	103.920	—	—	—	159.985	64
	8	—	Jasło	5.228	1.870.529	07	1.978.170	86	145.016	—	—	—	189.359	88
	9	—	Kraków	41.330	32.865.524	93	32.112.399	40	1.809.700	—	—	—	1.646.578	50
	10	—	Kraków—Podgórze	2.467	868.439	68	873.475	14	—	—	—	—	57.681	39
	11	Kraków	—	22.586	7.709.355	45	6.528.455	14	—	—	—	—	639.620	51
	12	Limanowa	—	2.940	188.649	—	612.408	07	25.835	—	—	—	4.477	15
	13	Nowy Targ	—	3.529	924.578	43	1.564.724	18	213.495	—	—	—	46.044	14
	14	—	Nowy Sącz	1.337	967.123	22	2.053.954	29	46.679	22	—	—	70.796	84
	15	Myślenice	—	1.642	498.490	76	792.398	65	87.420	—	—	—	13.908	60
	16	Mielec	—	729	907.115	50	1.099.978	51	24.555	—	—	—	49.377	23
	17	—	Oświęcim	337	396.778	90	1.019.576	22	247.370	—	5.000	—	—	—
	18	Ropczyce	—	2.475	331.649	69	749.557	93	9.870	—	—	—	89.051	68
	19	—	Tarnów	12.129	7.547.977	98	7.006.601	91	—	—	—	—	574.966	93
	20	Wadowice	—	1.715	1.942.821	40	2.902.896	27	537.807	77	—	—	142 501	18
	21	Wieliczka	—	845	257.018	79	728.304	16	140.000	—	—	—	3.849	43
	22	—	Żywiec	4.604	1.959.157	72	2.902.931	69	328.530	—	—	—	70.717	78
		Razem		**131.658**	**68.645.073**	**92**	**75.832.333**	**65**	**4.214.291**	**92**	**25.000**	—	**4.181.144**	**75**
		Stan na dzień 31.XII 1927 r.		**145.909**	**48.380.946**	**23**	**47.903.142**	**85**	**1.831.211**	**14**				
		Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek			**20.264.127**	**69**	**27.929.190**	**80**						
Lwowskie	1	Bóbrka	—	351	31.007	08	230.922	—	33.060	—	—	—	5.000	—
	2	Brzozów	—	125	84.759	69	305.416	28	58.741	19	—	—	—	—
	3	Drohobycz	—	98	28.164	01	348.209	02	87.075	—	—	—	2.500	—
	4	Gródek Jag.	—	1.767	262.445	78	517.877	43	103.500	—	—	—	18.611	09
	5	Kolbuszowa	—	125	9.698	83	280.143	30	—	—	—	—	4.912	12
	6	Lubaczów	—	21	3.907	98	50.670		—	—	50.000	—	—	—
	7	Lwów	—	15	8.510	55	10.850	05	—	—	—	—	—	—
	8	Rawa Ruska	—	49	4.023	92	147.390	—	20.000	—	—	—	—	—
	9	Rudki	—	109	86.740	—	589.791	17	137.200	—	—	—	17.046	75
	10	Sambor	—	505	88.846	83	562.343	58	190.555	—	—	—	18.853	33
	11	Sanok	—	15	9.423	45	168.472	35	—	—	10.000	—	—	—
	12	Sokal	—	98	1.286	98	10.370	—	—	—	—	—	—	—
	13	Stary Sambor	—	239	21.788	92	339.087	18	190.360	—	—	—	3.349	82
	14	Tarnobrzeg	—	2.723	346.886	61	611.344	30	—	—	—	—	16.462	24
	15	—	Drohobycz	4.586	431.625	40	710.479	12	—	—	—	—	26.994	99
	16	—	Jarosław	4 490	802.760	65	1.215.414	80	321.445	—	—	—	47.550	31
	17	—	Krosno	5.714	756.116	89	604.470	14	—	—	—	—	12.481	97
	18	—	Lwów	50.254	36.382.188	04	34.783.621	52	583.737	90	—	—	1 447.589	53
	19	—	Przemyśl	11.423	2.709.485	64	3.125.510	48	416.755	28	—	—	179.859	04
	20	—	Rzeszów	7.961	4.859.333	32	5.148.624	67	—	—	—	—	244.036	82
	21	—	Sambor	11.798	1.268.409	19	1.804.285	63	501.470	—	—	—	67.547	19
	22	—	Sanok	6.675	934.469	01	1.304.419	31	—	—	—	—	103.694	29
	23	—	Sądowa Wisznia	407	21.280	27	128.613	13	30.000	—	—	—	25	88
	24	—	Sokal	2.739	300.263	95	343.483	77	96.339	67	—	—	39.923	22
	25	—	Strzyżów	609	146.411	68	144 982	81	—	—	—	—	—	—
		Razem		**112.896**	**49.599.834**	**67**	**53.486.792**	**04**	**2.770.239**	**04**	**60.000**	—	**2 256.438**	**59**
		Stan na dzień 31.XII 1927 r.		**104.652**	**30.621.149**	**91**	**35.308.585**	**47**	**2.084.448**	**91**	—	—	**1.384.731**	**29**
		Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek		**8.244**	**18.978.684**	**76**	**18.178.206**	**57**						
Stanisławowskie	1	Bohorodczany	—	2.019	80.181	29	450.702	35	161.797	—	5.000	—	15.630	66
	2	Dolina	—	2.123	328.034	62	406.674	46	—	—	—	—	21.494	86
	3	Horodenka	—	111	109.639	34	486.075	66	176.108	—	—	—	10.949	75
	4	Kałusz	—	945	281.110	42	199.251	39	—	—	—	—	18.700	—
	5	Kołomyja	—	306	52.480	59	198.683	40	90.000	—	5.000	—	—	—
	6	Kosów	—	673	19.585	92	211.868	60	62.975	—	5.000	—	—	—
	7	Nadwórna	—	39	2.131	34	37.665	—	37.390	—	5.000	—	—	—
	8	Rohatyn	—	18	16.790	02	216.858	63	43.779	43	5.000	—	—	—
	9	Sniatyn	—	1.356	144.755	92	762.880	30	382.053	52	—	—	4.371	57
	10	Stanisławów	—	1.854	37.063	47	551.962	95	12 815	—	—	—	2.144	30
	11	Stryj	—	80	52.180	94	338.070	90	47.250	—	—	—	—	—
	12	Tłumacz	—	558	65.707	08	697.929	27	208.370	—	—	—	19.158	60

Województwo	Liczba porz.	Komunalna Kasa Oszczędności: Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędności: Miejska	Ilość książeczek	Wkłady na książecz. oszczędn. zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasę zł.	gr.	Redyskonto weksli zł.	gr.	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Fundusz rezerwowy zł.	gr.
Stanisławowskie	13	Żydaczów	—	319	25.496	94	177.709	30	113.537	—	10.000	—	—	—
	14	—	Bolechów	25	64.752	02	53 743	41	—	—	5.000	—	—	—
	15	Turka n/Str.	—	485	117.745	84	422.105	16	121.072	85	10.000	—	—	—
	16	—	Śniatyń	674	21.379	42	80.425	54	19.550	—	—	—	1.602	95
	17	—	Stanisławów	3676	2.922.777	34	4.122.493	42	896.801	44	—	—	482.240	64
	18	—	Stryj	3846	761.441	58	1.078.112	24	23.500	—	—	—	45.850	60
	19	—	Kołomyja	7595	1.045.563	16	1.655.197	59	—	—	—	—	442.122	44
		Razem		**26.702**	**6.148.817**	**25**	**12.148.409**	**57**	**2.396.999**	**24**	**50.000**	**—**	**1.064.266**	**37**
		Stan na dzień 31.XII.1927 r.		**18.399**	**3.010.377**	**63**	**5.268.557**	**32**	**778.232**	**29**			**890.223**	**12**
		Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek		**8.303**	**3.138.439**	**62**	**6.879.852**	**25**						
Tarnopolskie	1	Borszczów	—	141	77.906	17	112.264	85	—	—	10.500	—	—	—
	2	Brody	—	4842	343.165	54	711.385	85	—	—	100.000	—	17.923	05
	3	Brzeżany	—	3684	437.423	21	1.095.202	75	360.410	—	—	—	122.058	79
	4	Buczacz	—	1698	321.924	94	754.217	69	237.728	30	—	—	11.979	59
	5	Czortków	—	385	48.129	13	194.674	23	13.180	—	5.000	—	—	—
	6	Kopyczyńce	—	341	15.199	42	141.685	45	—	—	—	—	5.000	—
	7	Kamionka Str.	—	110	80.566	86	81.661	—	—	—	5.000	—	—	—
	8	Podhajce	—	27	13.047	79	162.784	90	7.350	—	5.000	—	—	—
	9	Przemyślany	—	69	2.801	50	245.726	19	22.470	—	5.000	—	—	—
	10	Skałat	—	79	8.419	79	134.665	—	14.825	—	5.000	—	—	—
	11	Tarnopol	—	39	47.872	45	278.904	59	24.170	—	20.000	—	—	—
	12	Trembowla	—	1056	96.721	73	793.449	91	83.044	—	—	—	20.875	47
	13	Zaleszczyki	—	818	202.125	60	416.125	26	55.780	—	—	—	10.348	25
	14	Zbaraż	—	93	2.830	35	134.750	—	20.050	—	5.000	—	—	—
	15	Złoczów	—	13	9.170	—	38.450	—	—	—	10.000	—	—	—
	16	—	Tarnopol	2320	2.536.600	62	2.740.168	63	716.444	34	—	—	245.000	—
	17	—	Złoczów	100	81.264	96	191.344	54	32.175	—	5.000	—	—	—
		Razem		**15.815**	**4.325.170**	**06**	**8.227.460**	**84**	**1.587.626**	**64**	**175.500**	**—**	**433.185**	**15**
		Stan na dzień 31.XII. 1927 r.		**13.335**	**3.292.489**	**62**	**4 233.095**	**77**	**890.619**	**51**			**332.393**	**84**
		Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek		**2.480**	**1.032.680**	**44**	**3.994.365**	**07**						

Zestawienie. Województwa południowe.

Stan wkładów i pożyczek w komunalnych kasach oszczędności (powiatowych i miejskich) na d. 31 grudnia 1928 r.

Liczba porz	WOJEWÓDZTWO	Ilość kas powiatow.	Ilość kas miejskich	Ilość książeczek oszczędn. będących w obiegu	Wkłady na książeczki oszczędnośc. zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasy zł.	gr.	Redyskonto weksli zł.	gr.	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Fundusz rezerwowy zł.	gr.
1	Krakowskie	12	10	131.668	68.645.073	92	75.832.333	65	4.214.291	92	25.000	—	4.181.144	75
2	Lwowskie	14	11	112.896	49.599.834	67	53.486.792	04	2.770.239	04	60.000	—	2.256.438	59
3	Stanisławowskie . . .	14	5	26.702	6.148.817	25	12.148.409	57	2.396.999	24	50.000	—	1.064.266	37
4	Tarnopolskie	15	2	15.815	4.325.170	06	8.227.460	84	1.587 626	64	175.500	—	433.185	15
	Razem	**55**	**28**	**287.081**	**128.718.895**	**90**	**149.694.996**	**10**	**10.969.156**	**84**	**310.500**	**—**	**7.935.034**	**86**
	Stan na dzień 31.XII.1927. r.	**29**	**24**	**282.295**	**85.304.933**	**39**	**92.713.381**	**41**	**5.584.511**	**85**	**4.926**	**57**	**7.149.923**	**28**
	Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek	**26**	**4**	**4.786**	**43.413 962**	**51**	**56.981.614**	**69**						

Województwa zachodnie.

Stan wkładów i pożyczek na dzień 31 grudnia 1928 r.

Województwo	Liczba porz.	Komunalna Kasa Oszczędności: Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędności: Miejska	Ilość książeczek	Wkłady na książeczki oszczędn. zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasę zł.	gr.	Redyskonto weksli zł.	gr.	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Fundusz rezerwowy zł.	gr.
Pomorskie	1	—	Brodnica n/Drw.	767	224 059	76	680.079	42	210.260	92	—	—	44.035	76
	2	Brodnica	—	352	318.452	17	1.184.318	50	254.025	50	—	—	84.302	67
	3	—	Chełmno	481	244.003	14	767.092	62	147.697	74	—	—	22.000	—
	4	Chełmno	—	914	741.858	99	2.498.761	17	406.731	01	600.000	—	100.000	—
	5	—	Chojnice	4545	612.832	90	1.286.030	19	108.651	47	—	—	77.161	65
	6	Chojnice	—	4023	1.177.359	05	1.645.680	81	145.310	—	57.649	43	39.496	53

Województwo	Liczba porz.	Komunalna Kasa Oszczędności: Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędności: Miejska	Ilość książeczek	Wkłady na książeczki oszczędn. zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasę zł.	gr.	Redyskonto weksli zł.	gr.	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Fundusz rezerwowy zł.	gr.
Pomorskie	7	—	Chełmża	86	34.948	06	204.188	64	—	—	—	—	15.196	59
	8	—	Działdowo	783	199.188	80	471.075	18	131.265	—	5.000	—	16.084	04
	9	Działdowo	—	110	127.488	04	631.235	30	195.659	13	—	—	18.200	—
	10	—	Golub	40	7.528	12	43.684	50	—	—	—	—	807	99
	11	—	Gniew	523	22.133	89	75.124	91	8.100	—	—	—	5.295	54
	12	Gniew	—	173	252.324	93	915.279	39	119.230	50	5.000	—	8.845	09
	13	—	Gdynia	383	878.918	43	1.519.810	43	510.640	56	—	—	34.958	61
	14	—	Grudziądz	6.047	931.332	73	2.863.938	34	141.081	68	341.070	53	62.254	40
	15	Grudziądz	—	1.482	1.883.712	27	1.813.070	59	230.722	62	500.000	—	10.000	—
	16	Kościerzyna	—	413	306.960	62	1.685.024	21	—	—	253.634	29	41.552	39
	17	—	Kowalewo Pom.	95	15.713	24	108.652	74	10.390	—	10.000	—	4.893	31
	18	Kartuzy	—	470	371.740	05	1.344.836	52	75.400	—	—	—	12.000	—
	19	Lidzbark	—	512	116.692	66	399.761	43	170.026	36	—	—	27.908	33
	20	—	Nowe	884	35.622	98	100.478	91	—	—	—	—	8.211	80
	21	Nowemiasto	—	3.357	655.858	23	1.323.569	22	171.344	65	—	—	26.570	36
	22	—	Podgórze	108	35.357	30	155.149	98	20.500	—	—	—	—	—
	23	—	Puck	105	73.006	17	334.559	47	55.789	11	—	—	1.653	84
	24	Puck	—	2.756	318.081	80	592.133	44	59.250	—	—	—	37.904	06
	25	Sępólno	—	2.671	521.896	98	1.478.198	45	187.674	—	—	—	108.949	85
	26	—	Starogard	3.158	676 314	63	814.693	96	—	—	—	—	69.617	07
	27	Starogard	—	5.204	659.536	38	1.040.427	50	—	—	—	—	40.476	72
	28	—	Świecie	1.228	138.445	26	420.440	40	60.546	70	50.000	—	—	—
	29	Świecie	—	6.964	1.165.585	98	3.066.832	12	270.716	54	600.000	—	—	—
	30	—	Skarszewy	55	43.246	96	168.827	67	—	—	—	—	800	—
	31	—	Tczew	1.644	290.044	65	620.228	05	—	—	44.432	55	21.940	53
	32	Tczew	—	70	56.339	37	433.232	84	69.450	—	40 000	—	5.045	78
	33	—	Tuchola	77	69.269	28	176.177	12	29.250	—	5.000	—	800	—
	34	Tuchola	—	2.030	570.463	39	842.258	03	—	—	—	—	59.893	15
	35	—	Toruń	2.692	2.104.180	40	3.320.820	84	368.991	55	—	—	199.531	01
	36	Toruń	—	5.761	834.164	64	2.524.796	46	392.875	21	—	—	215.640	58
	37	—	Wąbrzeźno	1.217	217.621	11	474.895	13	102.021	70	—	—	6.553	73
	38	Wąbrzeźno	—	1.377	633.607	29	1.417.672	53	158.667	15	—	—	26.863	67
	39	—	Wejherowo	1.192	303.344	41	1.123.730	98	134.386	61	50.000	—	1.116	18
	40	Wejherowo	—	298	250.391	16	1.019.016	28	44.900	—	—	—	21.129	54
		Razem		**65.047**	**18.119.626**	**22**	**41.585.784**	**27**	**4.491.555**	**71**	**2.561.786**	**80**	**1.477.690**	**77**
		Stan na dzień 31.XII 1927 r.		**112.779**	**13.135.456**	**59**	**27.697.297**	**56**	**2.456.191**	**42**	—	—	**1.234.667**	**92**
		Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek			**4.984.169**	**63**	**13.888.486**	**71**						
Poznańskie	1	Bydgoszcz	—	1.123	1.328.835	78	2.114.475	47	—	—	—	—	—	—
	2	Chodzież	—	4.038	801.888	63	947.815	43	—	—	—	—	50.892	04
	3	Czarnków	—	218	140.784	95	594.771	51	58.775	—	—	—	29.798	41
	4	Gniezno	—	185	1.435.660	09	3.442.405	52	1.081.985	56	—	—	685.304	43
	5	Gostyń	—	3.598	308.110	49	437.343	21	—	—	—	—	53.774	14
	6	Grodzisk	—	2.758	145.479	92	394.806	40	134.697	—	—	—	14.312	70
	7	Inowrocław	—	6.591	2.541.086	14	3.592.720	73	—	—	—	—	152.124	95
	8	Jarocin	—	2.409	206.025	97	287.553	32	—	—	—	—	977	77
	9	Kępno	—	1.323	1.055.251	52	2.118 466	20	334.923	27	—	—	130.643	18
	10	Kościan	—	1.339	507.843	82	925.670	86	74.100	—	—	—	100.333	51
	11	Koźmin	—	293	904.298	85	1.812.457	60	306.082	50	—	—	73.879	27
	12	Krotoszyn	—	1.168	175 911	70	544.022	67	70.260	—	—	—	17.102	13
	13	Leszno	—	7.573	1.395.306	67	1.173.652	68	232.841	95	—	—	110.301	60
	14	Międzychód	—	972	101.438	51	328.906	44	62.200	—	—	—	41.597	05
	15	Mogilno	—	5.114	450.865	52	438.794	52	—	—	—	—	44.754	31
	16	Nowy Tomyśl	—	149	64.578	97	523.819	97	66.371	46	51.260	93	12.003	19
	17	Oborniki	—	6.951	226.507	80	685.214	77	139.340	—	—	—	37.424	50
	18	Odolanów	—	17	30.936	53	448.565	98	—	—	40.000	—	14.841	81
	19	Ostrów	—	160	147.757	60	988.034	48	6.400	—	5.000	—	19.116	26
	20	Ostrzeszów	—	3.588	407.411	17	801.528	94	130.624	15	—	—	104.531	20
	21	Pleszew	—	112	53.974	20	174.855	95	—	—	—	—	7.642	53
	22	Poznań	—	1.858	129.868	71	1.122.955	50	196.523	01	—	—	57.922	03
	23	Śmigiel	—	233	130.117	80	278.960	30	—	—	—	—	40.713	23
	24	Śrem	—	3.464	235.095	06	369.875	53	—	—	5.671	94	—	—
	25	Środa	—	4.187	296.010	31	523.387	57	30.000	—	—	—	34.846	67
	26	Strzelno	—	2.355	326.236	59	416.862	94	12.000	—	—	—	38.000	—
	27	Szamotuły	—	5.729	328.159	43	519.871	78	—	—	—	—	5.554	9
	28	Szubin	—	3.284	453.401	64	841.422	52	83.289	10	—	—	39.830	3
	29	Wągrowiec	—	2.088	361.839	96	909.216	69	30.000	—	—	—	69.236	9
	30	Wolsztyn	—	6.136	367.069	52	690.555	49	—	—	—	—	93.355	5
	31	Września	—	839	381.201	58	624.643	61	244.574	21	—	—	43.531	5
	32	Wyrzysk	—	188	115.103	10	713.601	04	129.308	—	95.000	—	30.105	1
	33	Żnin	—	1.788	311.509	08	785.084	12	262.605	—	—	—	76.337	7
	34	—	Bojanowo	1.503	110.315	46	151.924	60	17.000	—	—	—	7.971	9

Województwo	Liczba porz.	Komunalna Kasa Oszczędności — Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędności — Miejska	Ilość książeczek	Wkłady na książeczki oszczędn. zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasę zł.	gr.	Redyskonto weksli zł.	gr.	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Fundusz rezerwowy zł.	gr.
Poznańskie	35	—	Buk	267	89.990	38	187.549	80	—	—	—	—	2.286	09
	36	—	Bydgoszcz	3.522	1.808.584	15	4.961.684	21	106.712	31	—	—	633.649	76
	37	—	Chodzież	56	38.003	24	115.498	46	—	—	—	—	30.955	46
	38	—	Czarnków	45	13.361	70	141.502	42	—	—	—	—	12.498	54
	39	—	Gniezno	5.851	533.936	85	1.370.455	55	352.519	16	—	—	56.816	76
	40	—	Gostyń	52	82.108	87	416.918	82	96.458	39	—	—	20.390	43
	41	—	Grodzisk	2.768	118.385	34	227.223	04	—	—	—	—	45.134	77
	42	—	Inowrocław	1.847	939.585	88	3.242.846	24	65.896	10	—	—	67.234	94
	43	—	Jarocin	1.458	71.768	51	172.020	75	—	—	—	—	35.555	52
	44	—	Jutrosin	145	72.178	53	94.612	93	—	—	—	—	—	—
	45	—	Kobylin	963	34.912	92	61.478	58	5.000	—	—	—	2.479	51
	46	—	Koronowo	10	12.022	49	9.990	88	—	—	—	—	—	—
	47	—	Kościan	2.115	310.150	35	426.937	03	78.300	—	—	—	6.642	26
	48	—	Koźmin	68	28.019	74	217.649	62	19.500	—	—	—	18.054	19
	49	—	Krotoszyn	2.915	565.030	42	903.147	78	—	—	—	—	38.656	38
	50	—	Leszno	8.365	1.666.209	19	2.505.269	99	491.026	85	—	—	30.602	20
	51	—	Lwówek	126	72.610	64	232.085	44	27.715	—	—	—	12.956	53
	52	—	Łobżenica	1.178	130 315	57	204.051	78	—	—	—	—	12.441	69
	53	—	Międzychód	3.673	283.387	63	462.858	48	48.700	—	—	—	85.846	50
	54	—	Nakło	1.657	227.739	84	391.822	70	47.659	43	—	—	54.128	24
	55	—	Obrzycko	25	11.036	61	34.613	09	43.584	71	1.000	—	51	69
	56	—	Odolanów	167	77.509	32	104.940	—	—	—	—	—	3.666	98
	57	—	Opalenica	39	16.717	49	52.109	48	—	—	—	—	973	91
	58	—	Ostrów Wlkp.	3.919	825.678	95	2.153.261	43	249.201	57	—	—	8.930	56
	59	—	Pakość	501	51.989	51	59.120	76	—	—	25.000	—	9.701	78
	60	—	Pleszew	2.466	156.653	72	382.748	02	42.500	—	—	—	36.456	13
	61	—	Pniewy	5	18.272	53	52.296	05	11.000	—	—	—	—	—
	62	—	Pobiedziska	849	185.364	72	217.529	11	—	—	—	—	—	—
	63	—	Poniec	978	189.097	03	196.460	68	—	—	—	—	—	—
	64	—	Poznań	13.322	11.524.195	15	17.785.642	58	108.000	—	—	—	429.200	85
	65	—	Rakoniewice	1.234	159.284	78	230.944	57	—	—	—	—	51.403	34
	66	—	Rawicz	6.362	616.187	56	815.519	83	—	—	—	—	39.835	88
	67	—	Rogoźno	1.344	126.697	06	401.702	25	—	—	—	—	72.737	31
	68	—	Sieraków	1 359	51.599	10	73.672	95	200	—	—	—	750	07
	69	—	Śmigiel	2.546	128.271	87	166.470	68	—	—	—	—	56.008	23
	70	—	Solec Kujaw.	44	15.003	54	56.457	80	—	—	—	—	2.294	40
	71	—	Śrem	247	61.480	07	65.021	60	112	—	—	—	3.478	38
	72	—	Środa	1.263	324.281	70	695.201	70	72.500	—	—	—	27.835	12
	73	—	Sulmierzyce	21	10.408	29	24.058	21	—	—	—	—	8.545	02
	74	—	Szamotuły	1.683	188.672	35	430.961	63	53 125	65	—	—	16.840	—
	75	—	Trzemeszno	1.159	89.110	92	197.217	06	23.991	80	—	—	48.966	11
	76	—	Ujście	32	4.705	41	36.800	—	—	—	—	—	8.291	29
	77	—	Wieleń n/N.	750	17.950	08	62.687	52	—	—	—	—	12.095	83
	78	—	Wielichowo	1.297	91.346	63	113.250	50	—	—	—	—	21.179	30
	79	—	Wolsztyn	6.865	556.016	82	776.765	—	—	—	—	—	108.680	85
	80	—	Wronki	1.157	60.701	21	179.875	39	—	—	—	—	6.361	96
	81	—	Września	209	19.935	43	233.948	54	39.384	55	5.000	—	—	—
	82	—	Zbąszyń	530	239.677	73	939.679	96	154.499	77	—	—	54.583	11
	83	—	Zduny	1.101	126.329	08	214.571	37	5.600	—	—	—	6.296	41
		Razem		**171.886**	**39.018.359**	**97**	**73.823.376**	**60**	**5.827.087**	**50**	**227.932**	**87**	**4.441.255**	**41**
		Stan na dzień 31.XII.1927 r.		**182.267**	**32.747.858**	**16**	**53.924.886**	**15**	**3.427.433**	**90**	—	—	**5.149.631**	**09**
		Wzrost oszczęd. i udz. poż.		—	**6.270.501**	**81**	**19.898.490**	**45**						
Śląskie	1	—	Bielsk	16.533	5.441.033	92	5.234.467	25	139 400	—	—	—	937.808	91
	2	Cieszyn	—	12.585	711.487	—	2.954.981	58	—	—	—	—	377.672	36
	3	Katowice	—	810	1.053.312	98	4.859.262	01	—	—	—	—	502.696	67
	4	—	Katowice	6.209	11.692.147	—	10.860.341	91	284.567	85	—	—	169.406	46
	5	—	Królewska Huta	2.379	5.702.055	40	4.760.939	12	272.738	20	—	—	66.124	11
	6	Lubliniec	—	170	87.994	59	882.305	71	500	—	—	—	16.727	24
	7	—	Lubliniec	18	97.598	62	106.485	—	—	—	—	—	1.581	18
	8	—	Mysłowice	168	137.854	17	325.313	—	—	—	—	—	2.000	—
	9	Pszczyna	—	864	1.500.230	08	1.516.075	—	—	—	—	—	37.695	34
	10	Rybnik	—	5.625	756.255	12	945.641	27	—	—	132.682	20	21.493	71
	11	—	Rybnik	838	419.636	27	542.103	31	198 510	67	—	—	23.640	82
	12	—	Skoczów	856	575.542	24	696.794	10	26.493	04	—	—	70.657	05
	13	Świętochłowice	—	8.714	2.510.708	06	5.139.331	25	—	—	100.000	—	—	—
	14	—	Strumień	422	32.478	64	32.700	—	—	—	—	—	—	—
	15	Tarnowskie Góry	—	353	219.788	80	1.014.692	09	—	—	—	—	—	—
	16	—	Tarnowskie Góry	327	345.092	11	726.141	84	—	—	—	—	47.402	11
	17	—	Żory	184	104.866	86	241.700	44	—	—	—	—	4.128	36
		Razem		**57.055**	**31.388.081**	**86**	**40.839.274**	**88**	**922.209**	**76**	**232.682**	**20**	**2.279.034**	**32**
		Stan na dzień 31.XII.1927 r.		**29.751**	**11.447.929**	**63**	**13.870.728**	**84**	**156.657**	—	—	—	**2.091.655**	**03**
		Wzrost oszczęd. i udz. poż.		**27.296**	**19.940.152**	**23**	**26.968.546**	**04**						

ZESTAWIENIE. Województwa Zachodnie.

Stan wkładów i pożyczek w komunalnych kasach oszczędności (powiatowych i miejskich) na dzień 31 grudnia 1928 r.

Liczba porz.	WOJEWÓDZTWO	Ilość Kas powiatow.	Ilość Kas miejskich	Ilość książeczek oszczędnościowych będących w obiegu	Wkłady na książeczki oszczędnośc. zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasy zł.	gr.	Redyskonto weksli zł.	gr.	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Fundusz rezerwowy zł.	gr.
1	Pomorskie	19	21	65.047	18.119.626	22	41.585.784	27	4.491.555	71	2.561.786	80	1.477.690	77
2	Poznańskie	33	50	171.886	39.018.359	97	73.823.376	60	5.827.087	50	227.932	87	4.441.255	41
3	Śląskie	7	10	57.055	31.388.081	86	40.839.274	88	922.209	76	232.682	20	2.279.034	32
	Razem	**59**	**81**	**293 988**	**88.526.068**	**05**	**156.248.435**	**75**	**11.240.852**	**97**	**3.022.401**	**87**	**8.197.980**	**50**
	Stan na dzień 31.XII.1927 r.	**56**	**81**	**324.797**	**57.331.244**	**38**	**95.492.912**	**55**	**6.037.282**	**36**	—	—	**8.475.954**	**04**
	Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek	**3**	—	—	**31.194.823**	**67**	**60.755.523**	**20**						

Ogólne zestawienie.

Stan wkładów i pożyczek w Komunalnych Kasach Oszczędności (powiatowych i miejskich) na dzień 31 grudnia 1928 roku.

L. p.	Województwo	Ilość kas powiatowych	Ilość kas miejskich	Liczba będących w obiegu książeczek oszczędnościowych	Wkłady na książeczki oszczędnościowe zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasy zł.	gr.	Redyskonto weksli zł.	gr.	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Fundusz rezerwowy zł.	gr.
1	Białostockie	11	2	19.131	1.299.341	15	5.590.341	05	899.400	32	562.500	—	15.612	24
2	Kieleckie	12	1	17.474	3.046.928	04	8.090.153	—	1.138.446	31	571.950	—	120.504	20
3	Krakowskie	12	10	131.668	68.645.073	92	75.832.333	65	4.214.291	92	25.000	—	4.181.144	75
4	Lubelskie	18	—	23.361	1.449.595	05	7.090.107	96	1.268.577	40	755.250	36	8.909	54
5	Lwowskie	14	11	112.896	49.599.834	67	53.486.792	04	2.770.239	04	60.000	—	2.256.438	59
6	Łódzkie	6	1	3.259	490.005	43	2.756.734	21	599.590	70	317.818	75	11.953	52
7	Nowogródzkie	7	—	3.222	227.350	13	2.749.213	23	131.340	—	142.500	—	5.225	—
8	Poleskie	10	—	5.351	396.520	44	2.537.747	54	346.769	25	134.890	40	4.417	55
9	Pomorskie	19	21	65.047	18.119.626	22	41.585.784	27	4.491.555	71	2.561.786	80	1.477.690	77
10	Poznańskie	33	50	171.886	39.018.359	97	73.823.376	60	5.827.087	50	227.932	87	4.441.255	41
11	Stanisławowskie	14	5	26.702	6.148.817	25	12.148.409	57	2.396.999	24	50.000	—	1.064.266	37
12	Śląskie	7	10	57.055	31.388 081	86	40.839.274	88	922.209	76	232.682	20	2.279.034	32
13	Tarnopolskie	15	2	15.815	4.325.170	06	8.227.460	84	1.587.626	64	175.500	—	433.185	15
14	Warszawskie	16	4	10.894	1 132.552	71	5.384.833	19	837 996	47	612.822	58	74.107	81
	m. st. Warszawa	—	1	27.995	19.483.320	11	23.511.735	34	—	—	51.946	67	103.893	34
15	Wileńskie	6	—	316	83.538	07	2.035.069	38	193.090	—	140.000	—	5.200	—
16	Wołyńskie	9	1	9.744	401.947	37	2.808.895	28	213.531	—	226.029	11	13.196	38
	Razem:	209	119	701.816	245.256.062	45	368.498.262	03	27.838.751	26	6.848.609	74	16.496.034	94
	Stan na d. 31.XII 1927 r.	138	107	659.984	158.789.528	57	211.773.465	38	13.368.320	50	1.643.270	90	15.815.358	45
	Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek	71	12	41.832	86.466.533	88	156.724.796	65						

Ze Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności.

Rewidenci Związku przeprowadzili w miesiącu sierpniu r. b. luttrację 9 powiatowych komunalnych kas Oszczędności. W związku z nagromadzonym materjałem rewizyjnym w dn. 4 września b.r. zbierze się Komisja Zarządu Związku przy współudziale delegatów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Skarbu w celu wydania zarządzeń, zmierzających do usunięcia usterek w działalności Komunalnych Kas Oszczędności.

Do Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności zgłosiły swe przystąpienie w charakterze członków 2 Kasy, a mianowicie: Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Ciechanowskiego i Komunalna Kasa Oszczędności miasta Brześcia Kuj. Przyjęcie tych kas w poczet członków Związku nastąpi na najbliższem posiedzeniu Zarządu. Z chwilą tą Związek liczyć będzie ogółem 110 członków.

W dniach 22 i 23 września r. b. odbędzie się Pierwszy Ogólno Polski Zjazd Komunalnych Kas Oszczędności w Poznaniu. Ze względu na wielką wagę zagadnień, które mają być rozważane na Zjeździe i od których rozwiązania zależeć będzie w dużej mierze przyszły rozwój kas pożądany jest liczny udział delegatów kas, zrzeszonych w naszym Związku.

W połowie września r.b. odbędzie się posiedzenie Zarządu Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności z następującym porządkiem obrad:

1) sprawa przyjęcia nowych członków do Związku;
2) sprawozdanie z działalności biura Związku;
3) sprawozdanie z rewizji kas;
4) sprawa 1 Ogólno-Polskiego Zjazdu K. K. O. w Poznaniu;
5) Sprawy bieżące;
6) wolne wnioski.

Poradnik.

1) Jedna z komunalnych kas oszczędności zapytuje, czy organ stanowiący związku poręczającego może zmienić postanowienie Rady Kasy w sprawie ustalenia wysokości stopy procentowej.

W związku z powyższem zapytaniem wyjaśnia się, że wysokość stopy procentowej tak w stosunku do dłużników Kasy, jak i jej wierzycieli ustala zgodnie z punktem 1 § 9 statutu normalnego Rada Kasy, która upoważnić może Zarząd do czynienia w poszczególnych przypadkach odchyleń od ustalonych w powyższym względzie zasad.

O ile chodzi o uprawnienia organu stanowiącego Związku poręczającego, to te nie rozciągają się na decydowanie w sprawie wysokości stopy procentowej i wszelkie powzięte w tym względzie przez Sejmik względnie przez Radę Miejską uchwały nie są dla Kasy wiążące, albowiem sprzeciwiają się one art. 5 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13 kwietnia 1927 r. o K. K. O. (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 339) i § 8 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dn. 26 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 424), które to przepisy postanawiają, że organem, posiadającym prawo stanowienia w sprawach Kasy, jest jej Rada.

Należy przytem mieć na uwadze, że związek poręczający posiada w stosunku do komunalnej kasy oszczędności tylko te prawa, które przyznane mu zostały wyraźnie przepisami ustawy, względnie statutu.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Propaganda dnia oszczędności.

Spółka Wydawnicza „Oszczędność" rozesłała okólnik do wszystkich zrzeszonych w naszym Związku K. K. O. w sprawie wydawnictw propagandowych związanych z międzynarodowym dniem oszczędności 31 października 1929 r.

Zainteresowanie wśród wszystkich kas oszczędnościowych jest duże. Podkreślić jednak należy, że o ile spodziewać się mamy owoców z propagandy, to winniśmy traktować ją nie jako akcję dorywczą związaną z pewnym świętem lub uroczystością, a jako dział pracy organizacyjnej stałej, która nigdy nie powinna ustawać, przeciwnie z dniem każdym musi się rozwijać i wzmacniać.

Praca propagandowa wymaga specjalnych funduszów, które z roku na rok winny się zwiększać Zdrowo pomyślana propaganda i reklama wymaga poważnych wkładów kapitału, które w następstwie zamortyzują się z procentami.

Spółka Wydawnicza „Oszczędność" podjęła akcję reklamy plakatowej na stacjach w ten sposób, że każda lokalna kasa oszczędności będzie mogła umieścić swój plakat wraz z nazwą firmy kasy i dokładnem wskazaniem jej adresu na wszystkich stacjach terenu jej działania. Plakaty cały rok będą informować szeroki ogół o istnieniu placówki oszczędnościowej i jej działalności.

Należy przypuszczać, że wszystkie kasy oszczędnościowe docenią podjętą akcję organizacyjną plakatowej reklamy stacyjnej i zgłoszą swój akces, umożliwiając w ten sposób zrealizowanie podjętego przedsięwzięcia.

Ustanowienie Komisarza w Komunalnej Kasie Oszczędności powiatu Tureckiego.

Wobec stwierdzenia przez rewidenta w Związku nieprawidłowości w prowadzeniu Kasy Oszczędności Powiatu Tureckiego, Pan Wojewoda Łódzki reskryptem z dnia 12 sierpnia r. b. Z. III. 4570 rozwiązał dotychczasowy Zarząd i ustanowił Komisarza kasy w osobie p. Józefa Majerana, który w dniu 15 sierpnia r. b. objął urzędowanie.

Okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 16 sierpnia 1929 r. Nr. SG. 2582/2. w sprawie nieprzestrzegania przez komunalne kasy oszczędności przy udzielaniu kredytów poręczającym związkom komunalnym, innym związkom komunalnym i innym związkom prawno-publicznym — odnośnych przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r.

Na podstawie posiadanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych materjałów oraz w wyniku przeprowadzonych w komunalnych kasach oszczędności rewizyj przez związki rewizyjne i przez delegatów banków państwowych, z tytułu udzielanych kasom kredytów — stwierdzono w bardzo licznych wypadkach, że wspomniane kasy nie przestrzegają przepisów, zawartych w pkt. 12-ym art. 24-go, w punktach a) i b) art. 25-go

oraz w ostatnim ustępie art. 25-go rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 339), udzielając poręczającym związkom komunalnym, innym związkom komunalnym oraz innym związkom prawno-publicznym kredytów ponad normy w przepisach tych określone.

Przekraczanie tych norm jest w wielu wypadkach tak rażące, że niekiedy cała kredytowa działalność kas sprowadza się do zużywania kapitałów własnych i obcych na udzielanie wyżej wspomnianym związkom komunalnym oraz innym instytucjom prawno-publicznym kredytów w różnych formach, zarówno bezpośrednich (r-ki bieżące, weksle, skrypty dłużne), jak i pośrednich (dyskonto weksli, wystawianych lub żyrowanych albo też poręczonych przez związki komunalne, lub przedsiębiorstwa, względnie gminne kasy pożyczkowo-oszczędnościowe).

W rezultacie komunalne kasy oszczędności nabierają charakteru instytucyj finansujących przeważnie odnośne związki poręczające z pominięciem swego właściwego przeznaczenia, którem jest uprzystępnianie jaknajszerszym warstwom społeczeństwa taniego kredytu.

Unieruchamiając większość swych płynnych kapitałów w kredytach dla związków komunalnych, komunalne kasy oszczędności skazują się, skutkiem braku odpowiednich środków obrotowych, na bierną egzystencję i zamiast rozwijać się i umacniać, wegetują przyczem z trudnością i niezawsze pokrywają nadmierne koszta administracyjne z własnych zysków.

Wobec powyższego należy wdrożyć odpowiednią akcję, celem systematycznego zlikwidowania tego wysoce niepożądanego stanu rzeczy, mogącego podkopać zaufanie do kas i w wypadkach silniejszego odpływu wkładów grozić nawet poważnemi następstwami.

Zechce więc Pan Wojewoda zbadać dokładnie, które związki komunalne zadłużone są w komunalnych kasach oszczędności powyżej dopuszczalnych prawnie granic, wytknąć zarządom odnośnych kas niedopuszczalność tego stanu rzeczy i polecić, by zadłużenia te pod żadnym pozorem się nie zwiększały. Ponadto należy, po przeprowadzeniu kontroli tam, gdzie okaże się, że zostały przekroczone granice dopuszczalnego zadłużenia się związków komunalnych w kasach — polecić kategorycznie stopniowe doprowadzenie wysokości tych zadłużeń do norm przepisanych.

Okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie treści zatwierdzanych przez urzędy wojewódzkie uchwał związków poręczających odnośnie do komunalnych kas oszczędności.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w piśmie okólnem z dnia 25 lipca 1925 r. Nr. SG. 2570/2 (okólnik Nr. 156), skierowanem do PP. Wojewodów, wyjaśniło co następuje:

„Szereg komunalnych kas oszczędności, które ubiegają się w bankach państwowych o kredyty, nie może wykazać się przytem posiadaniem zatwierdzenia wyraźnej uchwały organu stanowiącego swego związku poręczającego w przedmiocie przyjęcia projektów ich statutów. Z tego powodu napotykają one też na trudności przy zabiegach o uzyskanie kredytów w bankach państwowych.

Stanowisko banków państwowych w tego rodzaju wypadkach jest uzasadnione, gdyż brak uchwały we wskazanym kierunku ze względu na brzmienie p. 4 art. 8-go rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339) może w następstwie wywołać poważne wątpliwości co do podstawy prawnej istnienia samej kasy. Dopuszczanie do tego rodzaju wątpliwości jest szczególnie niepożądanem i wysoce szkodliwem zwłaszcza w dziedzinie spraw finansowych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu przypomina więc, że:

Art. 8-my wyżej powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. wylicza taksatywnie, co do jakich przedmiotów dla zorganizowania komunalnej kasy oszczędności powinny sejmiki powiatowe lub rady miejskie powziąć uchwały. Powinny one mianowicie uchwalić:

1) zorganizowanie kasy,

2) przyznanie kapitału zakładowego kasie conajmniej w wysokości pięciu tysięcy złotych,

3) przyjęcie odpowiedzialności za zobowiązania kasy conajmniej w zakresie, przewidzianym w art. 4-ym wspomnianego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej,

4) projekt statutu kasy.

Ustęp zaś 3-ci pkt. a) § 59-go rozporządzenia wykonawczego z dnia 26 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 424) wskazuje też wyraźnie na przedmioty uchwał, co do których prawo zatwierdzania przekazano Panom Wojewodom.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca się więc do Pana Wojewody z wezwaniem o ścisłe przestrzeganie na przyszłość, aby uchwały zawierały wyżej wymienione postanowienia — na co należy zwrócić uwagę zainteresowanych związków komunalnych, a przedewszystkiem tych, które jeszcze nie zorganizowały u siebie komunalnej kasy oszczędności, oraz, aby w decyzjach zatwierdzających były wszystkie odnośne przedmioty uchwał wyraźnie wymienione".

Okólnik Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego z dn. 11 lipca 1929 r. L. 21486/IV/1/29. w sprawie przyjmowania książeczek oszczędnościowych Kom. Kas Oszczędn. na zabezpieczenie kredytów.

Związek Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności z siedzibą w Warszawie żali się w piśmie wystosowanem do Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, iż przyjmowanie książeczek oszczędnościowych komunalnych kas oszczędności na zabezpieczenia kredytów, udzielanych przez Polski Monopol Tytoniowy, napotyka na pewne trudności.

Wobec powyższego Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego wskazuje na postanowienia artykułu 20, ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339 z 1927 roku), wyjaśniając przytem, że osoba ofiarująca na zabezpieczenie kredytu na pobór wyrobów tytoniowych książeczkę oszczędnościową wspomnianych Kas winna przedłożyć Izbie Skarbowej dokument zastawu, wystawiony analogicznie do wzoru III podanego w okólniku Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego z dn. 31.X 1928 r. L. 23318/IV/1/28, oraz upoważnić odnośną Komunalną Kasę Oszczędności do wpisania do książeczki zastrzeżenia, iż wypłata wierzytelności, wynikającej z książeczki oszczędnościowej nie może być uskuteczniona bez zgody władzy Skarbowej, udzielającej kredytu (winkulacja).

Okólnik Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego z dn. 1 maja 1929 r. L. 18.144/VII/4/29. W sprawie książeczek oszczędnościowych Komunalnych Kas jako kaucyj (wadja).

Art. 20 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, z r. 1927, poz. 338) postanawia, że książeczki oszczędnościowe tych kas będą przyjmowane przez państwowe, względnie komunalne władze, urzędy i zakłady, jako wadja przy wszelkich przetargach, jako kaucje akcyzowe i celne, jako kaucje przy zawieraniu umów oraz jako zabezpieczenia pieniężne z innych tytułów wymagane.

Podając powyższe do wiadomości Panów Dyrektorów (Kierowników) Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego zleca przyjmowanie tychże na równi z papierami wartościowemi Państwowych Instytucyj finansowych lub Instytucyj przez Skarb Państwa gwarantowych.

Sprawozdanie Ch. Dewey'a Doradcy Finansowego Rządu za drugi kwartał 1929 r.

Siódme sprawozdanie Doradcy, składające się z 3 części wykonanie planu stabilizacyjnego, port w Gdyni, położenie gospodarcze, nosi charakter sprawozdawczy.

W części I sprawozdania Doradca stwierdza, że plan stabilizacyjny funkcjonuje sprawnie. Dochody skarbowe w pierwszym kwartale roku skarbowego utrzymały się na poziomie nieco wyższym, aniżeli w odnośnym kwartale roku ubiegłego, a wydatki sięgają mniej, niż $^1/_4$ sumy rozchodów, przewidzianych w budżecie rocznym. Otrzymywane tą drogą nadwyżki mogą posłużyć jako zabezpieczenie na wypadek zmniejszenia się wpływów skarbowych, które może spowodować ciasnota pieniężna, lub też mogą być w przyszłości zużytkowane w okresie przejściowym, gdyby została zdecydowana jaka reforma, redukująca opodatkowanie. Z pożyczki stabilizacyjnej wydatkowano na cele rozwoju ekonomicznego 155 mil. zł., Podział kredytu inwestycyjnego na 30 czerwca 1929 r. przedstawia następująca tablica:

7% i 8% listy zastawne oraz 7% obligacje meljoracyjne Państwowego Banku Rolnego	zł.	49.213.964.28
8% zapis dłużny Państw. Fabr. Zw. Azotowych w Tarnowie	zł.	34.800.000.—
8% listy zastawne Tow. Kred. Ziemsk. w Warszawie, we Lwowie, Poznańskiego Ziemstwa Kred. oraz Wileńskiego Banku Ziemskiego	zł.	27.153.781.11
8% zapisy dłużne Państw. Fabr. Apar. Telegraf. i Telef. oraz „Poczta, Telegraf i Telefon"	zł.	20.500.000.—
7% i 8% listy zastawne Banku Gosp. Kraj.	zł.	16.686.243.48
8% zapis dłużny prz. państw. „Żegluga Polska"	zł.	3.327.500.—
8% „ „ Państw. Zakł. Wodociągów na Górnym Śląsku . . .	zł.	2.000.000.—
8% zapis dłużny Państw. Fabr. Olejów Mineral. „Polmin"	zł.	1.500.000.—
	zł.	155.181.488.87

Część II sprawozdania dotyczy roli i znaczenia portu w Gdyni. Doradca podkreśla trudności, w jakich znalazł się polski handel zagraniczny po wojnie. Towar, przewożony koleją, znajdował nabywców na pobliskich terytorjach; obecnie został odcięty od nich skutkiem ograniczeń powojennych, wysokich stawek celnych i nadmiernego pośrednictwa, które podraża jego cenę. Dlatego wywóz i przywóz między Polską, a państwami z nią niesąsiadującemi bezpośrednio skierował się siłą rzeczy drogą wodną, unikając w ten sposób kosztownego pośrednictwa krajów trzecich. Gdańsk nie sprostałby zadaniu wskutek małej zdolności rozbudowy, uwarunkowanej niekorzystnym terenem. Mimo to stał się jednym z największych portów na Bałtyku, z obrotem ośmiokrotnie przewyższającym przedwojenny. Gdynia nadawała się świetnie do budowy portu, mając możliwości rozwoju nieograniczone. Obrót towarów wzrasta z zadziwiającą szybkością i w 1928 r. doszedł prawie do 2 milj. tonn. Najbardziej nowoczesne urządzenia, niskie opłaty portowe i ułatwienia przeładunkowe sprawiają, że zarówno przywóz, jak i wywóz powiększać się będą stale, a przyszła linja kolejowa Herby—Inowrocław—Gdynia, łącząca bogaty Śląsk z morzem spowoduje jeszcze większy wzrost obrotów. „Położona na zakręcie od południowych ku wschodnim wybrzeżom Bałtyku — Gdynia jest logicznie przystosowana do roli pośrednika w handlu między Europą wschodnią a centralną".

W części III Doradca omawia położenie gospodarcze Polski. Pomimo przewidywanych zbiorów korzystniejszych, aniżeli w roku ubiegłym, sytuacja rolników nie jest zadawalniająca. Wskutek niskich cen zboża siła nabywcza ludności wiejskiej spadła, co powoduje osłabienie tętna przemysłu włókienniczego i maszyn rolnych. Sprzedaż żelaza znacznie zmalała w porównaniu do roku ubiegłego. Wydobycie węgla wzrosło o 10%. Przemysł drzewny przeżywa kryzys. Przemysł budowlany hamowany jest drogim kredytem. Ciasnota gotówki zarysowała się jeszcze silniej, niż w poprzednim kwartale. Bank Polski stosował restrykcje kredytowe, z wyjątkiem sezonowych kredytów rolnych, aby nie dopuścić do inflacji. Liczba weksli zaprotestowanych wzrosła. Ogólny poziom cen wykazuje tendencję zniżkową. Ujemne saldo bilansu handlowego zmniejszyło się. Wzrósł nieznacznie wywóz towarów włókienniczych, węgla, żyta, jęczmienia, bekonów i masła. Objawy recesji, jaką Polska przechodzi, zarysowały się silniej, jednakże niema podstaw do obawy, że kraj wchodzi w okres kryzysu.

Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 11 czerwca 1929 r. w sprawie urzędowych blankietów wekslowych.

(D. U. R. P. z dn. 18 lipca 1929 r. Nr. 52 poz. 423).

Na podstawie art. 18 i 176 (ustępu drugiego) ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570) zarządza się co następuje:

§ 1. W ustępie drugim § 23 rozporządzenia z dnia 20 listopada 1926 r., zawierającego przepisy wykonawcze do ustawy o opłatach stemplowych (D. U. R. P. Nr. 123, poz. 713) zdanie trzecie otrzymuje brzmienie następujące:

„W razie jednoczesnego poboru dwóch lub więcej rodzajów znaków stemplowych należy co do każdego rodzaju sporządzić osobne zamówienie".

§ 2. § 155 powołanego rozporządzenia otrzymuje brzmienie następujące:

„Opłatę stemplową od wekslu uiszcza się zasadniczo przez napisanie go na urzędowym blankiecie wekslowym.

Wypuszczone zostaną dwa rodzaje urzędowych blankietów wekslowych.

1) ze schematem umowy wekslowej, 2) bez tego schematu, a w każdym rodzaju 21 kategoryj wartości, a mianowicie:

za	20 gr.	dla sumy wekslowej		nieprzewyższającej 50 zł.
„	30 „	„ „ „	ponad 50 zł.	„ 100 „
„	60 „	„ „ „	„ 100 „	„ 200 „
„	90 „	„ „ „	„ 200 „	„ 300 „
„ 1 zł.	20 „	„ „ „	„ 300 „	„ 400 „
„ 1 „	50 „	„ „ „	„ 400 „	„ 500 „
„ 1 „	80 „	„ „ „	„ 500 „	„ 600 „
„ 2 „	10 „	„ „ „	„ 600 „	„ 700 „
„ 2 „	40 „	„ „ „	„ 700 „	„ 800 „
„ 2 „	70 „	„ „ „	„ 800 „	„ 900 „
„ 3 „		„ „ „	„ 900 „	„ 1.000 „
„ 6 „		„ „ „	„ 1.000 „	„ 2.000 „
„ 9 „		„ „ „	„ 2.000 „	„ 3.000 „
„ 12 „		„ „ „	„ 3.000 „	„ 4.000 „
„ 15 „		„ „ „	„ 4.000 „	„ 5.000 „
„ 18 „		„ „ „	„ 5.000 „	„ 6.000 „
„ 21 „		„ „ „	„ 6.000 „	„ 7.000 „
„ 24 „		„ „ „	„ 7.000 „	„ 8.000 „
„ 27 „		„ „ „	„ 8.000 „	„ 9.000 „
„ 30 „		„ „ „	„ 9.000 „	„ 10.000 „
„ 60 „		„ „ „	„ 19.000 „	„ 20.000 „

Blankiety wekslowe są sporządzone z papieru, zaopatrzonego w znak wodny, przedstawiający: w blankietach czterech pierwszych kategoryj (groszowych) — plecionkę, złożoną z romboidów i sześcioboków, w blankietach pozostałych kategoryj (złotowych) — plecionkę, złożoną z rombów i sześcioboków; przytem w blankietach złotowych w każdym sześcioboku znajduje się orzeł państwowy.

Wymiar blankietów wekslowych wynosi 28 na 10,8 cm.

Blankiet wekslowy składa się z trzech części: z tekstu objaśniającego, z winiety oraz z przestrzeni, przeznaczonej na napisanie umowy wekslowej; część trzecia w blankietach wekslowych, wymienionych w ustępie drugim niniejszego paragrafu pod 1), zawiera wydrukowany schemat umowy wekslowej.

Tekst objaśniający znajduje się na lewym węższym brzegu blankietu i składa się z trzech zdań, umieszczonych równolegle do owego brzegu. Zdanie pierwsze brzmi: „Urzędowy blankiet wekslowy"; zdanie drugie: „Cena . . . . . gr.", względnie „ . . . zł.", lub „ . . . zł. . : : gr."; zdanie trzecie: „Dla weksli, których suma nie przewyższa . . . . zł.". Zdanie pierwsze i trzecie jest wykonane pismem angielskim, zdanie drugie— kursywą.

Wymiar krańcowych punktów winiety wynosi 96,5 na 36 mm. Winieta składa się z trzech tarcz: górna i dolna są okrągłe, środkowa jest owalna. Tarcze: górna i środkowa posiadają tło ciemne, którego barwą jest właściwy kolor winiety (wymieniony w następnym ustępie niniejszego paragrafu); tarcza dolna posiada tło jasne, którego barwą jest kolor tła winiety, względnie — przy blankietach wartości od 20 gr. do 90 gr.— tło białe. W tarczy górnej jest umieszczony biały orzeł polski, wyłaniający się z ciemnego tła tarczy. W tarczy środkowej znajduje się biały napis, równoległy do węższych boków blankietów, wyłaniających się z tła: napis ten brzmi: „OPŁATA STEMPLOWA GR. . . . . . . GR.", względnie „ZŁ. . . . . . ZŁ." lub „ . . . ZŁ. : : GR:"; W tarczy dolnej znajduje się napis, równoległy do szerszych boków blankietu, wykonany barwą, stanowiącą właściwy kolor winiety; napis ten brzmi: „ . . . . GROSZY" względnie „ . . . ZŁOTE" lub „ . . . . . ZŁOTYCH" lub „1 ZŁOTY . . . GROSZY"; lub „ZŁOTE . . . . GROSZY". Wszystkie tarcze są ujęte w stylizowaną ornamentację z motywów roślinnych.

Na blankietach wartości od 20 gr. do 90 gr. włącznie winieta jest koloru granatowego. Na innych blankietach winieta jest dwukolorowa, a mianowicie: na blankietach wartości od 1 zł. 20 gr. do 2 zł. 70 gr. włącznie kolor właściwy winiety jest granatowy, a tło pomarańczowe; na innych blankietach kolor właściwy winiety jest czerwony, a tło zielone.

Schemat weksla brzmi:

..................dnia .... 19..... r. Na

..........................zapłac........................za ten..............

weksel na zlecenie .... sumę

....

....

....

Płatny..

§ 3. § 198 powołanego rozporządzenia otrzymuje brzmienie następujące:

„Aż do dalszego zarządzenia mogą być używane urzędowe blankiety wekslowe, sporządzone według wzorów, opisanych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 28 maja 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 515), z dnia 23 września 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 775) oraz w pierwotnym tekście § 155 rozporządzenia z dnia 20 listopada 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 123, poz. 713)".

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Kierownik Ministerstwa Skarbu:
(—) Ignacy Matuszewski.
Minister Sprawiedliwości:
(—) St. Car.

Zwyżka stopy procentowej Federal Rezerve Banku.

Nowojorski F. R. B. podniósł stopę dyskontową z 5 na 6%. Zwyżka ta wymierzona jest przeciwko niezwykle rozwiniętej grze spekulacyjnej agentów giełdowych i nazbyt ożywionej działalności emisyjnej w zakresie akcyj. Jakkolwiek decyzja władz Rezerwy Federalnej została podyktowana sytuacją wewnętrznego rynku pieniężnego Stanów Zjednoczonych, niemniej jednak może pogłębić naprężenie rynków Europy, zwłaszcza angielskiego i niemieckiego.

Na rynku kredytowym w Polsce sprawa ta nie wywrze większego wpływu i nie należy się obawiać zmiany stopy dyskontowej Banku Polskiego; wymagać jednak będzie od władz Banku Polskiego zdwojonej czujności.

Bilans handlowy.

Od 2 lat nasz bilans handlowy wykazywał stale ujemne saldo, przyczem największe natężenie przywozu nad wywozem w ciągu tego czasu przypadło w miesiącu maju 1928 r. i wynosiło zł. 163.800.000. Lipiec r. b. stanowi moment przełomowy w kształtowaniu się naszego bilansu handlowego. Miesiąc ten wykazuje saldo aktywne zł. 10.400.000.— i jest to wynikiem nie tyle zmniejszonego importu towarów (zł. 5.000.000), ile wzmożonego wywozu, który w porównaniu z czerwcem r. b. wzrósł o zł. 40.000.000. Dodatni stan ten należy przypisać nieco zmniejszonej sile nabywczej konsumentów krajowych i w konsekwencji wyszukiwaniem nowych rynków zbytu przez nasz przemysł. Saldo dodatnie bilansu handlowego winno nadal wzrastać, jakkolwiek trudno w dzisiejszej sytuacji spodziewać się stałej i ciągłej nadwyżki wywozu nad przywozem.

Nowe monety.

Bank Polski wypuścił w obieg nowe monety 5 złotowe— srebrne i 1 złotowe—niklowe, bite na podstawie Rozp. Prez. Rzeczyp. z dn. 5/XI 1927 r. (D. U. R. P. Nr. 97, poz. 855).

Nowe Zastępstwa Banku Polskiego.

Bank Polski w dniu 19 sierpnia 1929 r. powierzył swe zastępstwa: Komunalnej Kasie Oszczędności Powiatu Garwolińskiego w Garwolinie, Komunalnej Kasie Oszczędności Powiatu w Radzyniu i Komunalnej Kasie Oszczędności Powiatu Pułtuskiego, oddziałowi w Wyszkowie.

„Prawo o związkach międzykomunalnych".

Nakładem Spółki Wydawniczej „Samorząd" wyszła właśnie praca D-ra Kazimierza Windakiewicza p. t.: Prawo o związkach międzykomunalnych. Jestto studjum ogólno-porównawcze, obejmujące również obowiązujące prawodawstwo polskie o związkach międzykomunalnych. Praca ta ma za cel obznajmienie czytelników z zagadnieniami i przepisami, dotyczącemi organizacji takich związków. Obejmuje ona trzy części.

W pierwszej części zawarty jest pogląd ogólny na sprawę organizacji związków międzykomunalnych z omówieniem przewodnich zasad ustroju takich związków a zarazem zasad organizacji zrzeszeń prywatno-prawnych.

Część druga obejmuje prawodawstwo zagraniczne i podaje ogólne wytyczne co do organizacji związkow międzykomunalnych względnie specjalnych w Anglji, Belgji, Francji, Hiszpanji, Włoszech i Niemczech z wyszczególnieniem ustawodawstwa w główniejszych państwach Rzeszy Niemieckiej.

Część trzecia jest najobszerniejsza i obejmuje ona przepisy, obowiązujące obecnie w Polsce w zakresie związków międzykomunalnych, przyczem w krótkim szkicu podaje na wstępie stan ustawodawstwa w zakresie takich związków na obszarze Rzeczypospolitej, jaki istniał przed wydaniem Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych. W dalszym ciągu części trzeciej podano pełne brzmienie wspomnianego rozporządzenia wraz z ogólnem uzasadnieniem tego rozporządzenia a następnie pełne brzmienie rozporządzenia wykonawczego i tekst statutu wzorowego ogłoszonego w dzienniku ustaw państwa. Ponadto zamieszczony jest w tej części okólnik wystosowany do wojewodów w sprawie związków międzykomunalnych oraz w sprawie rejestracji tych związków z podaniem formularza kart rejestrowych oraz instrukcji o utrzymywaniu i prowadzeniu rejestru związków międzykomunalnych przez bezpośrednie władze nadzorcze.

Ze względu na to, że praca powyższa obejmuje całokształt przepisów, jakie obowiązują obecnie w przedmiocie związków międzykomunalnych, stanowi ona praktyczny podręcznik w tym kierunku dla działaczy samorządowych.

Teoretykom z zakresu administracji samorządowej i młodzieży studjującej przynosi ona obszerny materjał źródłowy, informacyjny i porównawczy z powyższej dziedziny.

„Unja Związków Spółdzielczych w Polsce".

Pod powyższym tytułem ukazała się broszura (nakładem Unji Zw. Spółdz. w Polsce, str. 43) Ks. St. Adamskiego, znanego i cenionego pioniera ruchu spółdzielczego w Polsce. Publikacja, przeznaczona dla szerszych kół społeczeństwa i opracowana na podstawie przemówienia autora, wygłoszonego na Walnych Zgromadzeniach Związków rewizyjnych, zawiera szereg ciekawych artykułów, napisanych z rozmachem pisarskim, a zwięzłych w słowach i bogatych w treść. Ton polemiczny, rzadka umiejętnośc władania materjałem cyfrowym, świadomość wielkiej pracy społecznej i gospodarczej, dokonywanej w Polsce przez spółdzielczość, oraz mocna wiara we własne siły ożywiają niezmiernie broszurę. „Żaden kapitał zagraniczny, żadna pożyczka zagraniczna nie odda tej korzyści życiu gospodarczemu, co własny kapitał Polski" — pisze ks. Adamski. Wydobywanie tego kapitału ze wszystkich skrytek i zakamarków jest naczelnem zadaniem tak spółdzielczości, jak i naszem. Trudności w tej pracy spotykamy jednakie. Dobrze więc byłoby się zapoznać z działalnością Unji Związków Spółdzielczych, aby z doświadczenia lat dziesiątków wysnuć cały szereg wniosków, które byłyby drogowskazem w żmudnej, ciężkiej, czasem poomacku prowadzonej pracy.

„Przegląd Samorządowy" Nr. 30/31.

Numer podwójny z dnia 10 sierpnia 1929 r. tygodnika „Przegląd Samorządowy" przynosi obfitą i zajmującą treść

W artykule p. t. „W sprawie lokowania funduszów instytucyj ubezpieczeniowych w komunalnych instytucjach kredytowych" zawarta jest umotywowana prośba Związku Miast Polskich, skierowana do Pana Ministra Skarbu, aby dla polepszenia sytuacji gospodarczej miast, wydane zostało zarządzenie w tym kierunku, iż przynajmniej 20% kapitałów gromadzonych w instytucjach ubezpieczeniowych społecznych, winno być lokowane w komunalnych instytucjach kredytowych, jak: Polski Bank Komunalny, Komunalny Związek Kredytowy w Poznaniu oraz Miejskie i Powiatowe Kasy Oszczędności—dla celów udzielania długoterminowego kredytu komunalnego.

W omawianym zeszycie znajdujemy również artykuł w sprawie statutu emerytalnego pracowników komunalnych. Kwestja, dotycząca ubezpieczenia pracowników komunalnych i ich rodzin, została narazie tymczasowo uregulowana w postaci opracowanego dla województw centralnych i wschodnich przez Min. Spr. Wewn. wzorowego statutu. Komunalne Kasy Oszczędności mogą również zgłosić swe przystąpienie do funduszu emerytalnego danego Związku Komunalnego, przyjmując statut na mocy uchwały Rady Kasy, jako organu stanowiącego.

„Przegląd Gospodarczy".

Wyszedł z druku zeszyt 15 „Przeglądu Gospodarczego" z dnia 1 sierpnia b.r., zawierający następujące artykuły:

„Światowa polityka handlowa"—dr. T. Łychowski; „Znaczenie gospodarcze kinematografji"—K. Orthwein; „Standaryzacja wywozu jaj"—S. Fr. Królikowski; „XII Sesja Międzynarodowej Konferencji Pracy"—M. Jastrzębowski; „Drugi rok działalności skomercjalizowanych kolei państwowych w Belgji"—J. Michalski; „Z gospodarczego położenia Francji" — K. Staniszewski; „Kolej Wschodnio-Chińska a konflikt chińsko-sowiecki" T. Szukiewicz.

Zeszyt 16 „Przeglądu Gospodarczego" z dnia 15 sierpnia r. b. zawiera następującą treść:

„Książka na czasie" — E. R.; „Ruch budowlany" — St. Skrzywan; „V Kongres Międzynarodowej Izby Handlowej w Amsterdamie"—St. Kocot; „Z gospodarczego położenia Niemiec"—dr. A. Bzowiecki.

Ponadto zeszyt zawiera następujące działy: Kronika zagraniczna i krajowa, Rynek pieniężny i Rynki towarowe.

OD ADMINISTRACJI.

Administracja Dwutygodnika „Oszczędność" uprasza te wszystkie osoby i instytucje, które zalegają z opłatą prenumeraty, aby dla uniknięcia przerwy w otrzymywaniu Czasopisma zechciały zaległą należność wpłacić do P. K. O. na konto Nr. 92.

Giełda pieniężna w Warszawie.

31 sierpnia 1929 r.

O minimalnych i stale przytem zmniejszających się obrotach akcjami na giełdzie warszawskiej dobitnie świadczy ceduła urzędowa giełdy; całe działy akcyj i to pierwszorzędnych, z dziedziny: przedsiębiorstw ubezpieczeniowych, fabryk wyrobów włókienniczych, fabryk papieru, wreszcie różnych przedsiębiorstw handlowych i wielu przedsiębiorstw przemysłowych, nie są notowane na giełdzie. Zauważyć jednak należy, że spora liczba tranzakcyj jest zawierana bezpośrednio przez osoby, biorące udział w zebraniach, z pominięciem, dla zaoszczędzenia sobie kosztów, maklerów przysięgłych. Takie obroty nie są naturalnie ujawnione i nie mogą podlegać notowaniu. Pewna ilość obrotów dokonywana jest poza giełdą urzędową na giełdzie „czarnej", która jednak w ostatnich czasach straciła na znaczeniu, a obroty jej uszczupliły się bardzo znacznie.

Wiele też banków poważniejszych nie zawiera tranzakcyj na giełdzie, gdyż, otrzymując zlecenie kupna i sprzedaży tych samych akcyj, załatwiają te interesy przez kompensatę u siebie. Zresztą objaw ten daje się spostrzegać nie tylko u nas.

Na innych giełdach pieniężnych w Europie obroty uległy redukcji. Do fatalnego stanu giełdy pieniężnej u nas przyczynia się stan gospodarczy kraju i zły stan rynku pieniężnego, a przedewszystkiem brak taniego i dogodnego kredytu, który ułatwiałby dokonywanie obrotów przez sfery giełdowe. Ostatnio notowano akcje: Banku Dyskontowego Warszawskiego 127, Handlowego w Warszawie 117, Banku Polskiego 164—164.50; Zachodniego 70, Zw. Sp. Zarobk. w Poznaniu 78.50; Warsz. Tow. fabr. cukru 33; Warsz. Tow. Kopalń Węgla i Zakł. hutn. 65; Norblin 138; Starachowice 26.75; K. Rudzki 31.50. Większe nieco zainteresowanie wzbudzały akcje cukrowe. Obroty dewizami zagranicznemi niewielkie.

Notowania giełdowe papierów procentowych państwowych i hipotecznych.

	Wartość nominalna	Sierpień						
		20	21	22	23	26	27	28
Papiery procent. państwowe								
5 proc. Państw. poż. Konwersyjna	100 zł.	—	46.50	—	47	48	48.25-48.50	—
5 proc. Konwers. poż. Kolej. 1926 r.	100 zł.	—	—	—	—	—	—	
6 proc. Pożyczka Dolarowa 1919/20 r.	100 dol.	—		83		83	83	83.25
7 proc. Pożyczka Stabil. 1927 r. 2)	100 dol.	91 50				91.50	91.50	
10 proc. Pożyczka Kolejowa	100 fr. w zł.		102.50	102.50		102.50	102.50	
4 proc. Pożyczka prem. Inwestycyjna	100 zł. w zł.	118.50-119 118.75	118.50-119-118.75	118 50-117-50 118	118.75-116-50 117	117.25-117-116.75	118.50-120-119	118.50-118 118.25
5 proc. Pożyczka prem. ser. II 1926 r.	5 dol.	61.50-60.75 61.25	62-62 50 62.25	61.50	63.50-63	63-64.25	63.50-63	62.50-60.50
Papiery banków państwowych								
7 proc. L. Z. Państwowego Banku Rolnego	100 zł. w zł.	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25
8 proc. " " " " " 1)	100 zł. w zł.	94	94	94	94	94	94	94
7 proc. L. Z. Banku Gospod. Krajowego 1)	100 zł. w zł.	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25
8 proc. " " " " " 1)	100 zł. w zł.	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25
8 proc. Obligacje Banku Gospod. Krajowego 1)	100 zł. w zł.	94	94	94	94	94	94	94
Papiery komunalne.								
4 i pół proc. Poż. Konwers. m. Warszawy 1926	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
5 i pół proc. " " " "	100 zł.	—	47	—	—	53	—	—
6 proc. " " " "	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
8 proc. " Szkolna " 1925	100 zł. w zł.	—	—	—	—	—	—	—
Papiery banków komunalnych								
6 proc. Obl. Pol. Banku Komunalnego	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
6 proc. " " II em.	100 zł.	—	—	—			—	—
8 proc. " " III em. 1)	100 zł. w zł.	—	—	—	—	—	—	—
Papiery gwarant. przez Skarb Państwa.								
7 proc. Tow. Kred. Przem. Polskiego*)	1 funt. sterl.	—	—	—	—	—	—	—
8 proc, " " " " **)	1 funt. sterl	—	—	—	84.50	—	—	
Listy zastawne								
4 proc. Tow. Kredytu Ziemskiego	100 zł.							
4 pół proc. " "	100 zł.	49.25	49.50	49	49	48.75	48.75-48.85	49
8 proc. " " "	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
4 pół proc. " m. Warszawy	100 zł.					—	—	
5 proc. " "	100 zł.	53.75	—	53.50		53.50	53.75	—
8 proc. " " "	100 zł.	65.25-67	68-68.50-68	67.75-67.50 67.75	67-67.75	68-67.50	67-66.50	66.75-67
5 proc. " " " Częstochowy	100 zł.	—	—	—	—	—		
8 proc. " " " "	100 zł.	—	56	56		—	56.50	56.50
5 proc. " " " Kalisza	100 zł.	—	—	—	—	—	—	
8 proc. " " " "	100 zł.	—	—	—	—	—	57.50	—
5 proc. " " " Kielc	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
8 proc. " " "	100 zł.		—		—	—	56 50	56.50
5 proc. " " " Lublina	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
8 proc. " " " "	100 zł.	—	56.50	—	—	—	—	—
10 proc. " " " "	100 zł.		—	70	—	—	69.50	—
4 pół proc. " " Łodzi	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
5 proc. " " "	100 zł.	—		—				—
8 proc. " " "	100 zł.	—		59	—		59	
5 proc. " " Piotrkowa	100 zł.	—		—				—
8 proc. " " "	100 zł.		—	—	—			—
5 proc. " " Radomia	100 zł.	—	—	—		—		—
8 proc. " " "	100 zł.		—	—		—		—
10 proc. " " "	100 zł.		—	69		—		—
5 proc. " " Siedlec.	100 zł.						—	
10 proc. " " "	100 zł.						—	

*) Zgodnie z ustawą monetarną według rozporządzenia Prezydenta załączonego do rozporządzenia min. Skarbu z d. 23/IV 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 37 poz. 401 z r. 1924.

**) Gwarantowane przez Skarb Państwa.

Komunalna Kasa Oszczędności pow. Pułtuskiego w Pułtusku.

L.p.	NAZWA RACHUNKU	Bilans otwarcia na d. 1 stycznia 1929 r.		Obroty w m-cach: styczniu, lutym, marcu, kwietniu, maju, czerwcu, 1929 r.		Bilans na d. 1 lipca 1929 r.	
		Stan czynny	Stan bierny	Debet	Kredyt	Stan czynny	Stan bierny
1	Kasa	5.540,47	—	2.367.414,62	2 365.589,34	7.365,75	—
2	Rachunki bieżące w instyt. kredyt.	22.149,69	—	282 714,43	291.715,60	13.148,52	—
3	Bank Polski (Zastępstwo)	11.411,77	—	611.082,47	619.990,72	2 503,52	—
4	Papiery procentowe własne	5.775,—	—	356.277,—	—	362.052,—	—
5	Weksle zdyskontowane	801 914,01	—	744.141,35	513.140,13	1.032.915,23	—
6	Pożyczki w rachunkach bieżących	11.997,54	—	11.000,—	11.000,—	11.897,54	—
7	Korespondenci „Nostro"	414.423,—	—	462.156,04	813.938,10	62.640,94	—
8	Ruchomości	1 914,50	—	3.716,65	516,50	5 114,65	—
9	Koszty handlowe	—	—	31.828,60	—	31.828,60	—
10	Rachunki przechodnie	2.605,—	—	—	990 —	1.615.—	—
11	Dokumenty na inkaso	28 199,94	—	640.741,08	626.350,05	42.590,97	—
12	Dokumenty u korespondentów	4.188,55	—	82.236,32	70.929,36	15.495,51	—
13	Rachunki różne (wydatki zwrotne)	2.945,10	—	5.897,39	7.875,35	967,14	—
14	Depozyty	14.370,—	—	—	—	14.370,—	—
15	Weksle kaucyjne własne	50.000,—	—	—	—	50.000.—	—
16	Nasz Oddział Wyszków	—	—	147.465.16	111.642,01	35.823,15	—
17	Procenty i prowizje na 1930 rok	—	—	1.000,—	—	1.000,—	—
18	Weksle zdyskontowane u korespond.	—	—	3 300,—	3.300,—	—	—
1	Kapitały własne: zakład i rezerwowy	—	55.000,—	30.000,—	55.000, —	—	80.000,—
2	Wkłady oszczędnościowe	—	89.930,36	137.400,86	190.160,43	—	142.689,93
3	Rachunki czekowe	—	117.710,27	323.325,81	360.603,85	—	154.988,31
4	Kredyty udzielone Kasie	—	766.905,—	103.405,—	156.000,—	—	819.500.—
5	Redyskonto	—	186.015,—	360.560,—	454.720,—	—	280.175.—
6	Procenty i prowizje	6.109.70	—	21.060,84	74.060,85	—	46.890,31
7	Pożyczki w rachunkach bieżących	—	2.840.—	764.276,15	662.760,71	98.675,44	—
8	Rachunki przechodnie	—	1.778,75	34.707,93	58.428,43	—	25.499,25
9	Korespondenci „Loro"	—	52.712,48	128.623.95	154.479,95	—	78.568,48
10	Rachunki Różne (należn. skarbowe)	—	2.710,85	—	702,20	—	3.413,05
11	Straty i zyski	—	11.183,07	11.183,07	—	—	—
12	Różni za inkaso	—	32.388,49	622.654,19	648.352,18	—	58.086,48
13	Różni za swoje depozyty	—	14.370,—	—	—	—	14 370.—
14	Różni za nasze weksle kaucyjne	—	50.000.—	—	—	—	50.000.—
15	Rachunki Centrali	—	—	97.405,06	133.228,21	—	35.823,15
		1.383.544,27	1.383.544.27	8.385.573,97	8 385.573,97	1.790.003,96	1.790.003,96

Składnica materjałów, należąca do Spółki Wydawniczej

„OSZCZĘDNOŚĆ“

Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

posiada na składzie druki następujących ksiąg według nowych wzorów:

1)	Dziennik—główna (amerykanka) o 34 kontach—za 100 arkuszy (200 folio) z wkładkami	zł. 90.—
2)	Księga rachunków bieżących Kasy w innych instytucjach za 100 arkuszy	zł. 17.50
3)	Rejestr dłużników i poręczycieli:	
	a) formularze na rejestr za 100 arkuszy . . .	zł. 11.—
	b) kartoteka (karty na obligo i stan majątkowy, białe i czerwone), za 1000 sztuk . . .	zł. 90.—
4)	Księga weksli protestowanych za 100 arkuszy	zł. 18.—
5)	Kontrola skryptów dłużnych za 100 arkuszy	zł. 18.—
6)	Księga rachunków bieżących za 100 „	zł. 17.50
7)	„ korespondentów „Loro“ i „Nostro“ za 100 arkuszy . .	zł. 17.50
8)	„ kosztów handlowych za 100 arkuszy	zł. 12.50
9)	„ wkładów za 100 arkuszy	zł. 17.50
10)	„ rachunków czekowych za 100 arkuszy	zł. 17.50
11)	Rejestr wydanych gwarancyj za 100 arkuszy	zł. 12.50
12)	Księga dokumentów otrzymanych do inkasa (dziennik inkasa) za 100 arkuszy	zł. 17.50
13)	Księga dukumentów otrzymanych do inkasa i przesłanych korespondentom za 100 arkuszy	zł. 12.50
14)	Księga kontowa inkasa (r-ki komitentów) za 100 arkuszy . .	zł. 12.50
15)	Rejestr zastawów za 100 arkuszy	zł. 12.50
16)	Księga depozytów za 100 arkuszy	zł. 18.—
17)	„ różnych za depozyty za 100 arkuszy	zł. 18.—
18)	Kontrola weksli kaucyjnych za 100 „	zł. 12.50
19)	Raporty dzienne kasowe za 100 arkuszy	zł. 6.50
20)	Asygnacje memorjałowe (pod kalkę) za blok 100 sztuk . .	zł. 2.55
21)	„ kasowe (pod kalkę):	
	a) podwójne za blok	zł. 2.55
	b) potrójne „ „	zł. 3.—

Składnica posiada na składzie również następujące wydawnictwa:

1) Zagadnienia organizacji oszczędności (Zbiór referatów, wygłoszonych na zjeździe Delegatów Komunalnych Kas Oszczędności, zrzeszonych w Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie, w kwietniu—maju 1928 r.) Cena zł. 5.
3) Opłaty stemplowe, wiążące się z działalnością komunalnych kas oszczędności. (Referat, wygłoszony przez Achillesa Rosenkranza, Naczelnika Wydziału w Ministerstwie Skarbu, w dniu 2 maja 1928 r. na zjeździe Delegatów Komunalnych Kas Oszczędności, zrzeszonych w Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie). Cena zł. 2.
4) Historja bankowości S. Woyżbuna. Cena zł. 2.
5) Polska Tabela Procentowa M. Turskiego i T. Wolframa. Cena zł. 10.

Do cen powyższych doliczamy rzeczywiste koszty opakowania i przesyłki.

Zamówienia prosimy kierować do Spółki Wydawniczej „Oszczędność“, Warszawa, pl. Napoleona 7, zaś należność wpłacać do P. K. O. na konto czekowe № 92 (Czasopisma „Oszczędność“).

Należność pocztowa uiszczona ryczałtem.

POLSKI BANK KOMUNALNY

ZAŁOŻONY PRZEZ SAMORZĄDY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
(1 WOJEWÓDZKI ZW. KOMUN., 229 MIAST, 164 POWIATY, 29 GMIN WIEJSKICH, 90 KOMUNALNE KASY OSZCZĘDNOŚCI i 6 ZWIĄZKÓW SPECJALNYCH).

CENTRALA W WARSZAWIE

PRZY PL. NAPOLEONA № 7 (DOM WŁASNY)

BANK POSIADA KORESPONDENTÓW WE WSZYSTKICH WOJEWÓDZKICH I POWIATOWYCH MIASTACH.

Bank załatwia wszelkie czynności w zakres bankowości wchodzące.

Udziela pożyczek Samorządom i instytucjom samorządowym oraz załatwia wszelkie ich zlecenia. Udziela Samorządom gwarancji za kredyty krajowe i zagraniczne. Finansuje miejskie i powiatowe Kasy Oszczędności. Pośredniczy w umieszczaniu gotówki na korzystnych warunkach w przedsiębiorstwach samorządowych. Załatwia przekazy na wszystkie miejscowości w kraju i zagranicą. Wykonywa zlecenia giełdowe (waluty i papiery) i inkasuje weksle i dokumenty. Udziela wszelkich wyjaśnień i porad w sprawach bankowych i kredytowych.

Bank przyjmuje wkłady terminowe i na rachunki bieżące oprocentowane.

a) od Związków Samorządowych i ich instytucyj, b) od osób prawa publicznego, ubezpieczeń społecznych, gmin wyznaniowych i t. p. c) od wszelkich wogóle osób i instytucyj prywatnych.

BANK EMITUJE OBLIGACJE WŁASNE.

Obligacje zabezpieczone są całym majątkiem i dochodami samorządów oraz kapitałami Banku, są dogodnym i pewnym sposobem lokowania gotówki. Zapisy na obligacje przyjmuje Centrala Banku w Warszawie.

SPÓŁKA WYDAWNICZA

„OSZCZĘDNOŚĆ"

posiada na składzie broszury:

1. „Zagadnienia organizacji oszczędności",
2. Opłaty stemplowe, wiążące się z działalnością komunalnych kas oszczędności.
3. Szkolna Kasa Oszczędności.

Czackiego № 23, Wierzbowa № 9. Tel. 505-05, 73-99, 73-90 i 437-09.
Godz. biurowe od 8½ — 2½ i 5.45 — 7.15 wiecz.

przyjmuje wkłady oszczędnościowe na 8% rocznie.

OTWIERA RACHUNKI CZEKOWE.

WYDAJE POŻYCZKI POD ZASTAW:

1. Listów Warantowych na towary złożone w Miejskich Składach towarowych.
2. Papierów wartościowych o stałem oprocentowaniu (państwowych, komunalnych i gwarantowanych przez Rząd).
3. Hipotek.

Otwiera rachunki „On, call".

Za całość i bezpieczeństwo wkładów ręczy gmina m. st. Warszawy całym swoim majątkiem. (400 miljonów).

Druk Jana Górnickiego Nowy-Świat № 57. Tel. 152-16.